

18. møde

Tirsdag den 3. november 1981 kl. 14.00

Dagsorden:

- 1) *Eventuelt: første behandling af:*
Forslag til lov om ændring af afskrivningsloven. (Personbiler m.v.).
(Lovforslag nr. L 73).
- 2) *Eventuelt: første behandling af:*
Forslag til lov om ændring af lov om afgift af øl.
(Lovforslag nr. L 74).
- 3) *Eventuelt: første behandling af:*
Forslag til lov om ændring af lov om afgift af vin og frugtvín m.m.
(Lovforslag nr. L 75).
- 4) *Eventuelt: første behandling af:*
Forslag til lov om ændring af lov om afgift af spiritus m.m.
(Lovforslag nr. L 76).
- 5) *Eventuelt: første behandling af:*
Forslag til lov om ændring af lov om tobaksafgifter.
(Lovforslag nr. L 77).
- 6) *Eventuelt: første behandling af:*
Forslag til lov om ændring af lov om afgift af chokolade- og sukkerverer m.m.
(Lovforslag nr. L 78).
- 7) *Eventuelt: første behandling af:*
Forslag til lov om ændring af lov om afgift af konsum-is.
(Lovforslag nr. L 79).
- 8) *Eventuelt: første behandling af:*
Forslag til lov om ændring af lov om forskellige forbrugsafgifter. (Forhøjelse af afgif-

ten af glødelamper m.v. og afgiften af kaffe og te m.v.).

(Lovforslag nr. L 80).

9) *Eventuelt: første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om forbrugsbegrænsende foranstaltninger. (Afgift af videobånd m.v.).

(Lovforslag nr. L 81).

10) *Eventuelt: første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om afgift af visse detailsalgspakninger.

(Lovforslag nr. L 82).

11) *Eventuelt: første behandling af:*

Forslag til lov om afgift af visse busrejser.

(Lovforslag nr. L 83).

12) *Eventuelt: første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om registreringsafgift af motorkøretøjer m.v.

(Lovforslag nr. L 84).

13) *Eventuelt: første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om afgift af lystfartøjsforsikringer. (Omlægning af afgiften og ophævelse af lov om oprettelse af et lystfartøjsregister).

(Lovforslag nr. L 85).

Samtykke til behandling:**Formanden:**

De sager, der er opført på dagsordenen for dette møde, kan kun med tingets samtykke behandles i dette møde, men hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg samtykket som givet. (Ophold). Det er givet.

Man gik da til:

1) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af afskrivningsloven. (Personbiler m.v.).

(Lovforslag nr. L 73. Fremsat 3/11 81).

Sammen med denne sag foretoges de under punkterne 2-13 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

2) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om afgift af øl.
(Lovforslag nr. L 74. Fremsat 3/11 81).

3) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om afgift af vin og frugtvin m.m.
(Lovforslag nr. L 75. Fremsat 3/11 81).

4) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om afgift af spiritus m.m.
(Lovforslag nr. L 76. Fremsat 3/11 81).

5) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om tobaksafgifter.
(Lovforslag nr. L 77. Fremsat 3/11 81).

6) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om afgift af chokolade- og sukkervarer m.m.
(Lovforslag nr. L 78. Fremsat 3/11 81).

7) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om afgift af konsum-is.
(Lovforslag nr. L 79. Fremsat 3/11 81).

8) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om forskellige forbrugsafgifter. (Forhøjelse af afgiften af glødelamper m.v. og afgiften af kaffe og te m.v.).
(Lovforslag nr. L 80. Fremsat 3/11 81).

9) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om forbrugsbegrænsende foranstaltninger. (Afgift af videobånd m.v.).
(Lovforslag nr. L 81. Fremsat 3/11 81).

10) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om afgift af visse detailsalgspakninger.
(Lovforslag nr. L 82. Fremsat 3/11 81).

11) Første behandling af:

Forslag til lov om afgift af visse busrejser.
(Lovforslag nr. L 83. Fremsat 3/11 81).

12) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om registreringsafgift af motorkøretøjer m.v.
(Lovforslag nr. L 84. Fremsat 3/11 81).

13) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om afgift af lystfartøjsforsikringer. (Omlægning af afgiften og ophævelse af lov om oprettelse af et lystfartøjsregister).
(Lovforslag nr. L 85. Fremsat 3/11 81).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Formanden:

Taletiden for ordførere er fastsat til 20 minutter i første omgang og 10 minutter i anden omgang. For øvrige medlemmer er taletiden den sædvanlige: 10 minutter i første omgang og 6 minutter i anden omgang.

Jeg kan lige gøre opmærksom på – for ikke at skabe forvirring i rækkerne – at der er enkelte partier, der har delt deres 20 minutter på flere ordførere, men det har de som bekendt lov til at gøre.

Forhandling

Bakholt (S):

[Bakholdt]

I den forligsaftale, der blev indgået mellem forligspartierne den 20. maj 1981, blev det aftalt, at der skulle foretages en justering af en række afgiftssatser til et beløb på i alt 2 mia kr. De lovforslag, som skatte- og afgiftsministeren nu har fremsat, og som vi har til behandling nu, er således en opfølgning af den aftale, som blev indgået i maj måned.

Hensigten med denne aftale er at undgå en udvikling, hvor afgifternes vægt falder på grund af den almindelige prisudvikling, der finder sted i samfundet. I en situation som den, vi nu befinder os i, med pris- og lønstigninger, vil de afgifter, der pålægges med et fast beløb pr. vareenhed, jo falde. Denne udvikling vil delvis blive imødegået med de forhøjelser, der her er foreslået. Vi undgår altså et faldende afgiftstryk, som ville være følgen, hvis der ikke blev foretaget noget.

De forhøjelser af forskellige afgifter, som forligspartierne har aftalt, vil betyde, at statens indtægter øges i de kommende år med ca. 2 mia kr.

Det er ikke alle forhøjelserne, der træder i kraft med vedtagelsen af lovene, nogle først i løbet af 1982. Derfor vil forhøjelserne udgøre et mindre beløb i 1982. Vi når altså sammenlagt ikke et provenu på 2 mia kr. i 1982, men beløbet bliver noget mindre. Der er således ved udmålingen af disse afgifter taget hensyn til den økonomiske afmatning, som vi i øjeblikket befinder os i.

For øl-, vin- og spiritusafgifterne er der tale om en forhøjelse med øjeblikkelig virkning. Hertil kommer så det nye, at afgiftssatserne for fremtiden vil blive reguleret automatisk for hver 3 pct.s ændring i reguleringspristallet. Denne nye årlige regulering for øl, vin og spiritus vil finde sted hvert år pr. 1. juli, første gang pr. 1. juli 1982.

For cigaretter, røgtobak, cigarer og cerutter vil der også i fremtiden finde en automatisk regulering sted for hver 3 points' ændring i reguleringspristallet. Her vil ændringen dog finde sted pr. 1. april. Herudover vil der ske en forhøjelse med øjeblikkelig virkning for finskåren røgtobak og for grovskåren røgtobak.

Med den automatiske regulering af øl-, vin-, spiritus- og tobaksafgifterne, der fremtidig vil finde sted, er der skabt sikkerhed for, at afgiftsværdien for disse varegrupper ikke forringes, men vil blive opretholdt, uden at

det er nødvendigt, at der foretages lovændringer.

Af andre afgifter, som får øjeblikkelig virkning, er afgifterne på glødelamper, kaffe, te, konsumis, chokolade, sukkervarer og emballage. Forhøjelsen af emballageafgiften vil uden tvivl få en vis virkning på genanvendelsesområdet, og det er ikke uden betydning, når vi taler om miljøhensyn.

Som noget nyt i afgiftsbuketten foreslås der gennemført en afgift på busrejser på 50 kr. fra 1. januar 1982. Der har i de senere år været tale om en stærk stigning i indkøbsrejserne sydpå. Normalt er der tale om endagsture, hvor betalingen har været af rent symbolsk karakter, f.eks. 1 kr. Omkostningerne ved disse indkøbsrejser har været betalt af handlende syd for grænsen og ikke af dem, som benytter sig af disse arrangementer. Det vil være meget rimeligt at lægge en afgift på den form for indkøbsture. Resultatet vil være en formindskelse af de grænsehandelsproblemer, som regeringen ved flere lejligheder har udtrykt ønske om at få mindsket.

Der foreslås en omlægning af afgiften for lystfartøjer. Den nuværende forsikringsafgift på lystfartøjer ændres, så denne afgift i fremtiden bliver en afgift af den værdi, båden er forsikret for. Det vil betyde, at den fremtidige beskatning vil blive mere retfærdig. Der har ved flere lejligheder her i tinget været voldsomme diskussioner om, hvordan en lystbådeafgift skulle udformes, uden at vi er nået til noget resultat indtil dato. Ved den foreslåede værdiafgift er der forhåbentlig fundet en løsning på det problem, således at vi for fremtiden får en afgift, der er både rimelig og retfærdig. Det er de største både, der pålægges den største afgift, og det må være rimeligt.

For bilernes vedkommende er der tale om en lempelse og ikke om en forhøjelse, idet registreringsafgiften vil blive mindre. Det sker ved, at grænsen mellem den lave afgiftssats, der er på 105 pct., og den høje afgiftssats, der er på 180 pct., hæves fra de nuværende 15.000 kr. til 18.500 kr. Der vil samtidig blive foretaget en ændring af fradraget for sikkerhedsudstyr, idet det ophæves. Endvidere vil afgiftsgrænsen blive reguleret for fremtiden for hver 3 points' ændring i reguleringspristallet. Denne ændring sker med 500 kr.

[Bakholt]

Den ændring af bilafgifterne, der her er foreslået, vil uden tvivl betyde, at bilbranchens øjeblikkelige vanskeligheder vil blive noget formindsket. Det er velkendt, at der er flere virksomheder inden for automobilbranchen, der i øjeblikket har meget store økonomiske vanskeligheder. Mange af disse virksomheder er på den økonomiske afgrundsrand, og det er vel i det lys, man skal se den ret så optimistiske udtalelse, der i weekenden blev fremsat af direktøren for Danmarks Automobilhandler Forening, direktør Nede-gaard, om, at denne nedsættelse kunne betyde, at beskæftigelsen inden for denne branche kunne øges med 5.000–6.000 mand. Jeg synes, at udtalelsen er optimistisk, men den er værd at hæfte sig ved i den forbindelse.

Der har allerede fra flere partiers side været givet udtryk for, at afgiftsforhøjelser ikke lige netop er det, vi har brug for i øjeblikket og i den nuværende situation. Skal man tro oppositionen, er der aldrig brug for afgifter »i den nuværende situation«. Der er vel ingen, der er særlig begejstret ved at skulle gennemføre afgiftsforhøjelser, det er ikke særlig populært, og det bliver det heller aldrig, men regeringen og socialdemokratiet kan ikke se bort fra den kendsgerning, at underskuddet på statens budget vokser stærkt i disse år, og at underskuddet på vores betalingsbalance også er af en ikke ubetydelig størrelse.

Den pakke, der er til behandling her, er i overensstemmelse med majforliget, og den kan derfor ikke komme overraskende for nogen. Selv om forhøjelserne af de forskellige afgifter, der her foreslås, beløber sig til knap 2 mia kr., når den fulde virkning er indtrådt, er der alligevel tale om en meget lille forhøjelse målt i forhold til det samlede private forbrug. Der er tale om ½ pct. af det samlede privatforbrug. Hvis vi havde valgt ikke at foretage denne justering nu, ville konsekvensen være den, at vi på et senere tidspunkt ville komme i en situation, hvor det var nødvendigt at foretage nogle drastiske forhøjelser – forhøjelser, der er betydelig større end dem, der er tale om nu.

På den baggrund mener vi, at det vil være rigtig at gennemføre de foreslåede forhøjelser. Det er hensigtsmæssigt, at vi nu foretager den opjustering, der her er tale om. Det er kun en justering, det er hverken mere eller

mindre, og jeg skal give den socialdemokratiske gruppes tilslutning til disse lovforslag.

Ellemann-Jensen (V):

Hvad var det egentlig, vi burde have snakket om her i dag, hvis meningen med de kommende dages arbejde var, at vi skulle have rettet op på økonomien? Ja, så skulle vi have snakket om besparelser i den offentlige sektor, vi skulle have snakket om en positiv tilrettelæggelse af skatte- og afgiftspolitikken, så vi kunne fremme produktion og beskæftigelse. Men hvad er det i stedet for, vi kommer til at snakke om? Ja, det er jo meget skuffende, det er en temmelig fantasifuld afgiftsbuket.

Det hovedspørgsmål, vi må stille regeringen, er: hvad i alverden skal vi med en stribe afgiftsforhøjelser, som ikke giver en følelig forbedring af statsfinanserne, men som kaster mange, mange mennesker ud i arbejdsløshed? For sådan bliver den samlede virkning af den stribe forslag, regeringen her har lagt frem for folketinget.

Regeringen hævder, at de mange forskellige afgiftsforhøjelser til næste år skal give staten en ekstra indtægt på 1,4 mia kr., og det var et tal, som hr. Bakholt gentog her lige før. Men det passer jo ikke. For det første ligger der en lang række meget usikre skøn. Der er tale om helt nye afgiftsområder, videobånd f.eks. Man aner ikke, hvad det er, man vil afgiftsbelægge dér. Man understreger også selv, når det drejer sig om buscharter, at det tal på 100 mill. kr., man taler om dér, er meget usikkert og sikkert bliver meget mindre. Men det helt væsentlige er, at de beregninger, man har foretaget over, hvor mange penge man får ind, forudsætter – det står der oven i købet i de forskellige lovforslags bemærkninger – at salget af de beskattede varer ikke vil gå ned. Det ved vi jo ikke kommer til at holde stik. Der kommer altså ikke 1,4 mia kr. mere i kassen til næste år. Der kommer måske snarere det halve, for nu at være meget elskværdig over for skatteministeren.

I den anden ende kommer øgede udgifter til dagpenge til de formentlig 5.000–6.000 mennesker, som må forventes at blive ledige i afgiftsforhøjelsernes kølvand. Denne udgift vil altså opsluge den merindtægt, som man kan regne med at få ud af afgiftsforhøjelserne, og så er man lige vidt, hvad statskassen

[Ellemann-Jensen]

angår, men man vil have oplevet, at tusinder af mennesker yderligere vil være kastet ud i arbejdsløshed.

Det er en politik, som næppe kan beskrives mere præcist og rammende, end det allerede er gjort af LOs formand, nemlig at det er det mest kortsigtede af en kortsigtet politik. Det er en vurdering, som venstre helt kan tilslutte sig.

Skatteministeren har haft meget travlt med at få sine afgiftsforslag frem, så travlt, at han vel dårligt nok har givet sig tid til at underrette sine egne, og så travlt, at vi andre først fik lovforslagene at se her for et par timer siden – ja, der er endda nogle her i salen, der ikke har set dem endnu. Det er et utilstedeligt hastværk, ikke mindst da der er tale om at inddrage helt nye afgiftsområder og samtidig tale om, at man vil lægge nye principper ind i afgiftssystemet.

Skatteministerens begrundelse for denne bukete har været, at der skulle skaffes penge til statskassen. Finansministeren regner stadig med, at han skal have 2 mia kr. herfra til næste år, for at underskuddet på finansloven ikke skal blive endnu større end ventet. Men de 2 mia kr. forsvinder altså nu op i den blå luft, og lægger man dertil, at energiministeren også har regnet galt, og at statens underskud på andre områder er i skred, vil en forsigtig vurdering sige os, at skønnet over næste års underskud på statsfinanserne allerede nu må have passeret 45 mia kr. Det er et skøn, som jeg vil bede finansministeren om at komme herop og kommentere om lidt.

Man kan ikke dække underskuddet på finansloven ved at gennemføre nye skatte- og afgiftsforhøjelser. Det kan man kun gøre ved at gennemføre offentlige besparelser, men det er jo noget, regeringen afviser.

Det er måske også i den forbindelse, man skal vurdere den seneste idé fra regeringen i forbindelse med de idelige forsøg, man gør på at stikke sugerør ned i pensionsopsparingen. Man synes åbenbart at have indset, at ved afgiftsforhøjelser som dem, vi behandler her i dag, kan man ikke få de penge, der skal til. Det her hjælper altså ikke på underskuddet på statsfinanserne, og derfor må man se i øjnene, at man skal til at finansiere et langt større underskud i de kommende år, end man hidtil har regnet med. Hvis man kan gøre det ved at udstede statslige indeksobligationer, ja, så kan man jo i de første par

år lægge et røgslør ud over problemernes virkelige omfang. Man kan dække over den virkelige renteomkostning i forbindelse med optagelse af de store indenlandske statslån, men man skubber samtidig en uhyggelig stor og hurtigt voksende byrde foran sig i de følgende år.

Det er, som om regeringen er blevet inficeret af en indeksbacille. Nu vil skatteministeren også have indeksregulering af en lang række punktafgifter med den begrundelse, at afgifternes reelle tyngde skal holdes uforandret. Ja men det er jo det samme som at sige, at man på forhånd vil give op over for alle forsøg på at begrænse den offentlige sektor, at man vil skabe en mekanisme, som automatisk giver et uændret eller stigende skatte-tryk. Men samtidig får man lavet en meget fin og velsmurt inflationsmaskine.

Nu skal afgifterne sættes i vejret på en række iøjnefaldende områder, og det vil man gøre på et tidspunkt lige før det bevægelige lønsystem på arbejdsmarkedet atter skal sættes i kraft. Det er klart, at det vil give løn-pressen ude i virksomhederne, og i det omfang det lønpressen fører til stigende lønninger, vil priserne vokse, og når priserne vokser, ja, så skal afgifterne altså automatisk have endnu en tak opad. Der skal smækkes ca. 200 mill. kr. på i ekstra afgifter, hver gang der udløses en dyrtidsportion, og så kører svikmøllen. Man må ønske skatteministeren til lykke. Det er virkelig en genial inflationsmaskine, han har konstrueret her.

Den dybere hensigt med at lave en automatisk regulering af afgiftssatserne er jo alene politisk bekvæmlighed. Regeringen vil slippe for de tilbagevendende og pinlige konfrontationer med folketingset, hver gang en for svag økonomisk politik tvinger regeringen til at udskrive ny skatter og afgifter.

Man kunne spørge: hvorfor er skatteministeren så ikke konsekvent, når han nu vil til at indekser satserne i skattesystemet? Der var jo mange andre satser, som han med lige så stor rimelighed kunne indekser, f.eks. afskrivningsgrænsen for småaktiver, 3.000 kr.s fradraget, fradraget for bidrag til velgørende formål, standardfradraget på fast ejendom osv. Hvorfor er de satser ikke blevet pristalsreguleret, på samme måde som man nu vil til at pristalsregulere afgiftssatserne? Det er der ikke megen logik i.

[Ellemann-Jensen]

At man vil foretage en pristalsregulering af afgiftssatserne, er et udtryk for, at nu er der endnu et instrument i den økonomiske politik, som er blevet slidt op. Nu er det automatiseret. Nu kan man ikke længere, når man mangler penge, hente pengene ved at forhøje afgiftssatserne. Det kører helt automatisk, og det vil finansministeren regne med fra år til år.

Derfor kan vi se i øjnene, at næste gang denne regering kommer til at mangle penge – og det gør den jo hurtigt – har den forholdsvis få strenge tilbage at spille på; så vil den komme med momsforhøjelser og indkomstskatteforhøjelser, for den er ved at have slidt sine instrumenter op.

I venstre kan vi ikke støtte regeringens forslag om større afgifter. Vi kan se, at det ikke forbedrer den økonomiske situation, tværtimod, og vi er modstandere af, at man forøger skattetrykket. Vi er modstandere af større indkomstskat, vi er modstandere af større afgifter. Vi finder, at den rette politik i stedet for burde have været en grundlæggende offentlig udgiftsreform med så store besparelser, at der også kunne blive plads til betydelige erhvervsskattelettelser. På den måde kunne vi få gjort arbejdsløsheden mindre i stedet for at se den vokse, som regeringen lægger op til nu. Regeringen kender vores spareforslag, den tør bare ikke være med til at gennemføre dem.

Denne stribe af afgiftsforslag er et nyt bevis på, at regeringen har givet op over for problemerne, at den viljest dasker ud ad nedtrampede stier i den økonomiske politik. Det bliver en stadig mere uholdbar situation.

Vi har fra venstres side en række bemærkninger til enkelte af de lovforslag, som er fremsat, og de vil blive fremført nu af vore ordførere vedrørende de pågældende lovforslag.

Anders Poulsen (V):

Man kan jo ikke rose skatteministeren for stor opfindsomhed i forbindelse med afgiftspakken, men der er dog nye elementer – uden at det skal forstås som heldige elementer. Et af de nye er afgiften på videobånd. Skatteministeren anfører, at den vil hjemføre et provenu i størrelsesordenen 15–20 mill. kr. Jeg kunne godt lide at vide, hvor ministeren har disse tal fra. Mig bekendt findes der

ingen statistik på dette område. End ikke branchen selv har nogen statistik. Det er et af de punkter, vi må bore mere i under udvalgsarbejdet.

Der er også grund til at få mere opklaret: er det alene salgsbånd, der er tale om her, eller er der også en afgift på udlejning? Hvordan er videobånd, der bliver anvendt til undervisningsformål, stillet i dette lovforslag? Hvordan ser det ud med dansk film, der netop er på vej ind på videobåndmarkedet? Hvordan bliver den stillet efter indførelse af denne afgift?

Endelig det måske allermost betænkelige i forbindelse med dette. På dette område ved vi udmærket, at der finder en ulovlig virksomhed sted, nemlig de såkaldte piratbånd. Når vi nu lægger afgift på den legale handel med videobånd, så får det uvægerlig til følge, at den ulovlige virksomhed ligesom bobler op. Og hvad er det så for bånd, der bliver handlet ulovligt? Det ved vi også godt. Det er bånd, der indeholder voldsscener, det er bånd, der indeholder porno, osv. Det er vel egentlig ikke det, ministeren gerne ville favorisere med indførelse af denne afgift. Det kunne jeg godt være nervøs for bliver følgen af det.

Et andet af lovforslagene, jeg skal omtale, er lovforslaget om forhøjelse af afgiften på detailsalgspakninger. Det er jo et område, hvor ganske nødvendige forbrugsvarer rammes. Den socialdemokratiske ordfører nævnte, at der ikke var tale om særlig drastiske forhøjelser. Her er dog et lovforslag, hvor der sker en forhøjelse, der er på 150 pct. af afgiftssatserne. Det synes jeg er en drastisk forhøjelse. Det er også et område, hvor der er mange administrative problemer for hversvirksomhederne.

Det er også et af de lovforslag, der absolut vil have en negativ effekt på beskæftigelsen. Her i weekenden læste jeg en af de socialdemokratiske valgannoncer op til kommunalvalget. Der stod i denne: »Styrk beskæftigelsen – støt socialdemokratiet«. Jeg er faktisk spændt på, hvordan denne valgannonce ville blive udformet nu, efter at regeringen er kommet igennem med denne afgiftspakke.

Ivar Hansen (V):

Jeg skal gøre nogle enkelte bemærkninger til lovforslaget om ændring af afskrivningslo-

[Ivar Hansen]

ven for automobiler til erhvervmæssig brug samt forslag til lov om ændring af lov om registreringsafgift af motorkøretøjer m.v.

Jeg vil gerne indledningsvis henlede opmærksomheden på den debat, vi havde her i folketinget i foråret, i maj måned, på grundlag af et forslag til folketingsbeslutning fremsat af venstre og de konservative, som netop bl.a. indeholdt disse forslag og hensigter – forslag, som nu er genfremsat og kommer til behandling i folketinget her i den nærmeste fremtid.

Vi er selvfølgelig tilfredse med, at de synspunkter, vi fremsatte i foråret – og som vi har fremsat igen i forbindelse med forslag, som kommer til behandling her i folketinget – tilsyneladende har gjort et vist indtryk på regeringen. Vi er selvfølgelig tilfredse med, at man nu foreslår en forhøjelse af afskrivningsgrænsen for automobiler til erhvervmæssig brug.

Den ændring af registreringsafgiften, der lægges op til her, er selvfølgelig en lempelse, men vi kunne have håbet, at regeringen og forligspartierne var gået et betydeligt skridt videre. Jeg tror, det til fulde er bevist her fra folketingets talerstol og i de debatter, der har været ført om det stærkt faldende salg af biler herhjemme og de vanskeligheder, det har givet automobilbranchen, at det i høj grad kunne have været ønskeligt, om regeringen var gået et betydeligt skridt videre ad den vej. Det har man altså ikke villet.

Når jeg nu har erkendt, at man altså har taget et skridt, om end et lille skridt, så vil jeg gerne gøre en tilføjelse, for det er jo også indeholdt i det forslag, at fritagelsen for afgift af sikkerhedsudstyr – maksimalt 1.200 kr. – skal falde væk. Jeg erindrer godt den debat, vi havde her i foråret, jeg erindrer, hvad ordføreren for centrum-demokraterne sagde, og jeg erindrer også, hvad ordføreren for kristeligt folkeparti sagde. Derfor synes jeg, det afgjort er et skridt i den forkerte retning, når man nu ikke længere vil fritage sikkerhedsudstyr. Det er det i særlig grad ud fra et trafikikkerhedsmæssigt synspunkt. Derfor håber vi, at det er et element i det lovforslag, som regeringen og forligspartierne vil være indstillet på at overveje at forhandle nærmere om under udvalgsarbejdet.

Det står så smukt i lovforslagets bemærkninger, at der som følge af ændringen af registreringsafgiften vil blive tale om en lem-

pelse på omkring 2.600 kr. pr. bil, og derfra skal så gå de 1.200 kr., hvad angår sikkerhedsudstyr, hvor afgiftsfritagelsen nu falder væk. Det fremgår også af bemærkningerne til forslaget, at de provenumæssige virkninger skulle være et tab for staten på omkring 120 mill. kr. og derudover virkningerne på lidt længere sigt af den indeksering, der nu bliver lagt ind. Jeg må nok sige, at indtil skatteministeren har belyst de provenumæssige virkninger nærmere i folketingets skatte- og afgiftsudvalg, må jeg erklære mig noget tvivlende over for disse provenumæssige beregninger. Jeg er lidt usikker på, om ministeren har taget i betragtning, at der fremtidig skal svares registreringsafgift af sikkerhedsudstyr. Hvis det er med den høje procentsats, nemlig 180 pct., så kan det blive over 2.000 kr. ekstra i indtægt for staten. Men det er nok noget, som ministeren får lejlighed til at oplyse nærmere om under udvalgsarbejdet.

Som jeg allerede har sagt, er der nogle skridt i de to nævnte lovforslag, som vi kan hilse med tilfredshed, fordi det er hensigter og ønsker, vi selv har givet udtryk for, men der er til gengæld også nogle torne i de to lovforslag, som vi absolut må erklære os meget stærkt imod. Vores holdning – i første række til lovforslaget om ændring af registreringsafgiften – vil afhænge af de resultater, vi får ud af udvalgsarbejdet.

Gammelgaard (KF):

Regeringens nye afgiftsbuket er udtryk for en totalt fejlslagen økonomisk politik. Inflationen forstærkes, statsunderskuddet vil blive forøget, og dansk erhvervslivs konkurrenceevne over for udlandet bliver forringet. Alle erfaringer viser, at en yderligere forhøjelse af gifikatterne betyder et mindre provenu i statskassen. De foreslåede afgiftsforhøjelser medfører desuden, at 6.000 flere bliver arbejdsløse, og de skal have understøttelse af statskassen. Til nytår ophører den frivillige løntilbageholdenhed på arbejdsmarkedet, og gennemførelsen af de nye afgifter gør det umuligt at holde lønglidningen i ave. Det vil sige, at omkostningerne i det private erhvervsliv stiger, konkurrenceevnen over for udlandet forringes og arbejdsløsheden forøges yderligere.

Argumentet om, at afgiftsforhøjelserne kun er udtryk for en rimelig pristalsregule-

[Gammelgaard]

ring, er fuldstændig uholdbart. I mange år er skattetrykket blevet større og større, og i 1981 betaler hver dansker gennemsnitligt nær ved $\frac{3}{4}$ af sin indkomst til det offentlige som skatter og afgifter.

Det belyses af finansredegørelsen fra oktober 1981, hvor man på side 72 kan se, at skatter og afgifter i alt i forhold til bruttofaktoringkomsten er steget fra 47,1 pct. i 1975 til 53,5 pct. i 1980. Sætter man skatte- og afgiftshøjden i forhold til nettofaktorindkomsten, det vil sige, at man fratrækker afskrivningerne, hvad der er det rimelige udtryk for skattetrykkets sammenligningsgrundlag, ja, så nærmer vi os de to tredjedele. Det betaler altså hver eneste dansker gennemsnitligt til de offentlige kasser i form af skatter og afgifter.

Hvor det gennemsnitlige skattetryk i OECD-landene nu ligger på 40 pct., er Danmarks skattetryk på 45 pct., og her ser jeg på tallene i relation til bruttonationalproduktet. Hvor det gennemsnitlige offentlige udgiftstryk er på 48 pct. i OECD-landene, udgør de offentlige udgifter 53 pct. af den samlede produktion i Danmark.

Dette høje skattetryk har da også givet anledning til en forvridding af hele samfundsøkonomien. Moms og skat gør lovligt arbejde tre gange dyrere end det såkaldte sorte arbejde, og der er store prisforskelle på nogle af de varer, vi taler om i dag: tobak, spiritus, øl, vin og benzin, mellem Danmark og Vesttyskland, hvilket medfører en enorm grænsehandel og et stort smugleri. Som et typisk eksempel her kan jeg nævne, at prisen i Danmark på 20 cigaretter er 16 kr. 90 øre, hvor den i Vesttyskland er på 9 kr. 30 øre, og det skyldes alene den høje moms og de høje punktafgifter i Danmark.

Der er derfor ikke noget at sige til, at brancheorganisationerne har protesteret imod regeringens nye forslag. Industrirådets direktør siger til Berlingske Tidende den 31. oktober:

»Vi er i forvejen betænkelige ved den situation, der kan opstå, når løfteparagraffen træder i kraft. Derfor er det psykologisk et meget uheldigt tidspunkt at vedtage afgiftsforhøjelser på.«

Håndværksrådets direktør siger, at afgiftsforhøjelser er et skridt i den forkerte retning. Den rigtige vej er at få flere midler over i den private sektor gennem skattelettelser og

dermed offentlige besparelser. Afgiftsforhøjelser er at køre den traditionelle politik videre. Konsekvensen bliver, at der skal udstedes endnu flere statsobligationer.

Hvad LOs ledelse har udtalt, behøver jeg jo ikke gentage her; det ved man udmærket i socialdemokratiets top.

Vi er også i den situation, at Danmark, efter at Sverige nu nedsætter sin momssats, står tilbage med verdens højeste moms, og vi har verdens næsthøjeste indkomstskattetryk. Det skal man tage i betragtning, når vi ser, at man nu atter vil forhøje punktafgifterne.

Det ville være langt fornuftigere, om man indbød arbejdsmarkedets organisationer til en drøftelse og sagde til arbejdsmarkedets to hovedorganisationer: hvis man undlader at sætte løfteparagraffen i funktion fra den 1. januar, trækker regeringen sine afgiftsforslag tilbage. Det ville der være langsigtet politik i, det ville forbedre den danske konkurrenceevne over for udlandet, det ville forøge beskæftigelsen i Danmark.

De enkeltforslag, regeringen her fremsætter: øl, vin, spiritus, tobak, chokolade, er på de helt traditionelle afgiftsområder; der er overhovedet ingen nytænkning. Det er de typiske grænsehandelsvarer, man giver en tand til. Hertil kommer, at man iværksætter den automatiske dyrtidsregulering af afgifterne, hvilket betyder, at vi fjerner os mere og mere i uheldig retning fra andre landes udgiftsniveauer. Det bliver så sandelig magre tider for danske købmænd og handlende; til gengæld bliver det fede tider for den legale og den illegale grænsehandel. Den automatiske regulering betyder, at folketinget i givet fald lader det glide ud af sin hånd at styre afgiftspolitikken her i landet. Der er tale om en art bemyndigelse til ministeren, og det er vi meget betænkelige ved fra konservativ side. Vi vender os også imod dette princip.

Men det er ikke blot de traditionelle givarer, men også almindelige forbrugsvarer som kaffe, te og glødelamper, der bliver ramt, og detailsalgsemlagen får så sandelig en afgiftsstigning på 150 pct., hvilket naturligvis er ganske og aldeles uacceptabelt.

Efter at man så har sat de forskellige varer, som indgår med megen vægt i grænsehandelen, yderligere i vejret prismæssigt, siger man: så må vi indføre en afgift på busrejser for at sikre, at der ikke er så mange, der tager syd for grænsen og køber de tilsva-

[Gammelgaard]

rende varer i Vesttyskland. Det er den omvendte verden.

Har regeringen for øvrigt i den forbindelse tænkt på, at denne afgift på buscharterrejser også rammer de mange tusinde sønderjyske skolebørn, som har tradition for at tage på busrejse til deres skole i Sydslesvig?

Den fritidsbådafgift, som man troede regeringen havde opgivet, gennemføres nu ad bagvejen. For den typiske fritidsbåd bliver der tale om en skat på 1.500 kr. årligt, og jeg forstår så sandelig godt den henvendelse, vi har fået fra Dansk Sejlunion. Her siger man, at denne afgift skader en hårdt trængt branche og er en hån mod det store frivillige ungdoms- og idrætsarbejde, der udføres af fritidssejlerne. Dansk idræt har brug for hjælp og ikke beskatning. Dansk Sejlunion har netop brugt mange kræfter på at sikre ca. 1 mill. kr. i sponsorhjælp til olympiade- og elitehold. Mange fritidssejler yder deres frivillige og ubetalte indsats, for at sejlsporten kan være en god reklame for Danmark, og så kommer man nu fra regeringens side og gennemfører en særbeskatning på fritidsbådene.

Denne særbeskatning vil f. eks. også ramme fritidsfiskerne.

Derefter kommer vi til hele det tragikomiske spil omkring beskatningen af videobånd. Det er med megen interesse, vi har kunnet læse i dagspressen, at man manglede 15 mill. kr. og derfor måtte finde ud af et nyt beskatningsobjekt, hvor det så passede så nogenlunde, at en skat på videobånd ville indbringe dette beløb.

For det første er der tale om et meget usikkert skøn – men det gælder jo stort set hele området, at det, der her forelægges for folketinget, er meget dårligt forberedt – for det andet forekommer det ganske og aldeles besynderligt, for at bruge et mildt ord, at man på denne måde indgår politiske aftaler fra regeringens side.

Den socialdemokratiske ordfører sagde i sit indlæg, at det, det drejede sig om, var at undgå et faldende afgiftstryk. Ja, det har vi så sandelig forstået. Det er et mål i sig selv for den socialdemokratiske regering at holde et meget højt afgiftstryk her i landet. Man må håbe, at de mange hundrede tusinde familier, som i dag sidder hårdt i det, er klar over, hvem det nu er, der tager ansvaret for at forhøje afgifterne yderligere og bringe de familier, der har spændt deres økonomi til

bristepunktet, i en yderligere umulig økonomisk situation.

Men den socialdemokratiske ordfører mente jo også, at der skulle ske en afgiftsletelse på et bestemt område. Han sagde ligefrem, at bilbranchens øjeblikkelige problemer skulle løses, og at man i bilbranchen var på afgrundens rand. Jeg erindrer den førstebehandling, vi havde af venstres og det konservative folkepartis forslag om nedsættelse af bilbeskatningen her i slutningen af maj måned; det var så sandelig nye socialdemokratiske toner, der her lød. Jeg er meget spændt på at høre, hvorledes ministeren nu vil forklare, at man pludselig har skiftet standpunkt. Så sent som for ganske få dage siden har ministeren meddelt offentligheden, at det slet ikke kunne lade sig gøre og slet ikke ville have nogen effekt at lette bilbeskatningen. Måske har den argumentation, vi har fremført fra den borgerlige oppositions side, alligevel haft indflydelse på, hvad regeringen nu kommer med.

Det kunne også tænkes, som jeg sagde til skatteministeren i maj måned, at det, Georg Poulsen, en af de store socialdemokratiske ledere, har sagt til regeringen, nemlig at det af hensyn til beskæftigelsen er nødvendigt, at I letter beskatningen for bilbranchen, har fået ørenlyd i regeringen. Det er så blot besynderligt, at man på alle de øvrige områder ikke har noget imod at forhøje arbejdsløsheden.

Naturligvis hilser vi med tilfredshed fra det konservative folkepartis side, at man er blevet klogere, hvad angår bilerne, og at man forhøjer afskrivningsgrænsen for erhvervsbiler fra 65.000 kr. til 100.000 kr.

Så kommer det, som vel især et af forligspartierne har fået igennem, og som er årsag til, at man nu vil stemme for hele afgiftspakken, nemlig nedsættelsen af registreringsafgiften.

Jeg håber ikke, der bliver tale om en alt for brat opvågning i dette forligsparti, når det går op for partiet, at der, hvad angår de biler, som har et normalt sikkerhedsudstyr; næsten ikke bliver tale om nogen lettelse af registreringsafgiften; det bliver der derimod for de biler, som er totalt ribbede for sikkerhedsudstyr. Det er en noget uheldig udvikling på det område, man lægger op til fra forligspartiernes kreds: nu skal man altså til direkte at belønne de biler, der ikke har sik-

[Gammelgaard]

kerhedsudstyr. Og man fjerner sig endnu mere fra den vedtagelse, folketinget foretog i begyndelsen af 1970'erne, hvor man fra folketingets side sagde, at enhver form for skat på sikkerhedsudstyr skal fjernes. Nu skal alt sikkerhedsudstyr pålægges registreringsafgift. Det er direkte imod det, som folketinget har vedtaget.

Derefter må jeg sige nogle ting om selve proceduren i forbindelse med fremsættelsen for folketinget af disse forslag. De sidste lovforslag forelå trykt og omdelt til folketingets medlemmer, 20 minutter før denne førstebehandling begyndte. Erhvervsorganisationerne, erhvervsvirksomhederne og befolkningen som helhed har ikke haft nogen jordisk chance for at sætte sig ind i, hvad der egentlig står i forslagene, og det har folketingets partier heller ikke. Jeg ved godt, at ordførerne fik udleveret en duplikeret fremstilling af lovforslagene her sidst på formiddagen, men det er dog udtryk for et helt uanstændigt lovsjusk, at man så sent, som det her er tilfældet, forelægger for folketinget og for offentligheden det, som vi nu er i gang med at behandle.

Dertil kommer, at lovforslagene indhold i deres helhed er særdeles løst funderet og bygger på meget usikre skøn; det fremgår med al, jeg havde nær sagt uønskelig tydelighed af den samlede fremstilling af provenuvirkningerne, som ministeren for skatter og afgifter har udarbejdet.

Der er ud over usikkerheden med hensyn til provenuet også megen usikkerhed i erhvervslivet og i befolkningen – og det er helt forståeligt – med hensyn til ikrafttrædelsesbestemmelserne: man har ikke kunnet få at vide, hvornår de nye bestemmelser træder i kraft. Hvis vi går ud fra, at det sker efter en vedtagelse i folketinget, eventuelt med ikrafttræden på mandag, må vi konstatere, at det er et fuldstændig vanvittigt tidspunkt, da julehandelen for længst er forberedt og en sådan ikrafttrædelse vil betyde meget store omkostninger og meget stort besvær for hele erhvervslivet – ikke mindst for detailhandelen.

Det konservative folkeparti opfordrer til, at regeringen tager sine forslag tilbage, og at man samtidig sikrer, at løfteparagraffen ikke træder i funktion på arbejdsmarkedet den 1. januar. Der er, som det så rigtigt hed i en avis i går, hvad angår de forslag, som er

fremSAT af regeringen, tale om gale mænds værk.

Ove Jensen (FP):

»Jobødelæggelse«. »Op til 10.000 flere ledige efter afgiftsforliget«. Det var et par enkelte avisoverskrifter fra de sidste dage om de samfundsødelæggende afgifter, som regeringen og forligspartierne nu vil belemre befolkningen med.

Den samme befolkning har i mange år været klar over, at arbejdsløsheden steg voldsomt hver gang den socialdemokratiske regering indførte nye skatter og afgifter. Nu er vi efterhånden kommet så vidt, at selv enkelte medlemmer af den socialdemokratiske folketingsgruppe har fundet ud af det samme, som hele landets befolkning har vidst i mange år, nemlig at en forøgelse af skattetrykket helt automatisk forøger arbejdsløsheden.

Der er ikke noget at sige til, at borgerne ude i landet ryster på hovedet, når de hører, at regeringen først gennemfører dårlige jobskabelsesordninger og derefter laver nye afgifter, som nedlægger sunde og gode arbejdspladser.

Resultatet af disse afgifter vil selvfølgelig blive en ny lønekspllosion; lønmodtagerne har nu engang ikke andre steder at hente kompensation end hos deres arbejdsgivere, og så kører rouletten med forhøjelse af omkostningerne, prisstigninger, dårligere konkurrenceevne, virksomhedslukninger og i tusindvis af nye arbejdsløse.

Det er en skandale, at landet fortsat skal plages med en regering, der helt bevidst sender folk ud i arbejdsløshed og lukker virksomheder på stribe.

Hvis man plukker i afgiftsbuketten, er f. eks. den nye buscharterafgift på 50 kr. pr. passager vel nok den mest tåbelige. Afgiften, der er tænkt som et værn mod den stigende grænsehandel, vil gøre skatteministeren og regeringen totalt til grin over for bl. a. vesttyske vognmænd. Som forholdene er i dag, kører danske busser passagerer over grænsen direkte til indkøbsstederne i Vesttyskland, men når nu dette helt tåbelige forslag om buscharterafgift er vedtaget, vil der ske det, at de danske busser afleverer deres passagerer et eller andet sted i nærheden af grænsen. Passagererne går derefter over grænsen, og så skal de vesttyske vognmænd nok finde ud

[Ove Jensen]

af at transportere de danskere til indkøbsstederne også uden at have en aftale med de danske vognmænd. Resultatet bliver altså øget beskæftigelse til de vesttyske vognmænd, dyrere rejser for de danskere, der vil på indkøbstur syd for grænsen, og en lang næse til skatteministeren.

Forhøjelse af afgiften med 150 pct. på detailsalgpakninger medfører, at mange livsnødvendige fødevarer belægges med en voldsom afgift. Gad vide, om ikke Danmark er det eneste land i verden, der beskatter fødevarerembalage med en afgift på op imod 200 pct.; det tror jeg det er.

Efter at regeringen med sine forhøjelser af registreringsafgiften igennem årene totalt har ødelagt hele bilbranchen, er der nu foreslået nogle mindre lettelser, som vi naturligvis kan tilslutte os.

Vi kan også tilslutte os forslaget om, at afskrivningsgrænsen på biler forhøjes fra 65.000 kr. til 100.000 kr., men vi mener i øvrigt ikke, at der overhovedet skal være nogen grænse for, hvornår man kan afskrive på en bil.

Alle de øvrige afgiftsforslag vender vi os skarpt imod, fordi de ud over at skabe mere arbejdsløshed og flere virksomhedslukninger også forringer reallønnen for alle lønmodtagere.

Skatteministeren har forsøgt at fremstille forslagene, som om der kun var tale om nogle tekniske justeringer af afgifterne og ikke om skatteforhøjelse. Men den går ikke, hr. skatteminister! Der er tale om en stramning af skatteskruen på henvend 2 mia kr., alt afhængigt af, hvordan pristalsudviklingen bliver, og det er kroner, som skal betales af den i forvejen hårdt skatteplagede befolkning.

Endvidere har skatteministeren været så fiks at foreslå afgifterne pristalsreguleret. Hver eneste lønmodtager her i landet skal være klar over, at det betyder, at socialdemokraterne nu får gennemført, at skatteministeren, hver eneste gang der udløses en dyrtidsportion, straks er på pladsen og kræver den tilbagebetalt igennem forhøjede afgifter.

Fremskridtspartiet vil ikke være med til en sådan skatteplyndring, og vi vil heller ikke være med til den reallønsforringelse, som afgiftsforhøjelserne medfører.

Fremskridtspartiet vil modsat regeringen give reallønsforhøjelse igennem en klækkelig

forhøjelse af den skattefrie bundgrænse til 40.000 kr. i 1982.

Vi vil også være med til at bringe balance i den offentlige økonomi, men det skal ikke være ved afgiftsforhøjelser som dem, regeringen her foreslår, men ved kraftige besparelser på de offentlige budgetter, som vi vil nedsætte med godt 20 pct.

En sådan politik med store offentlige besparelser og kraftige skattelettelser er nu den eneste farbare vej ud af den håbløshed, som hele den danske befolkning befinder sig i.

Regeringens vej med nye skatte- og afgiftsforhøjelser har hver eneste gang vist sig at forværre problemerne med hensyn til både arbejdsløshed og underskud på de offentlige finanser. Derfor er det den modsatte vej, vi skal gå: skatte- og afgiftstrykket skal kraftigt nedsættes, for det er løsningen på landbrugs, industriens og hele erhvervslivets problemer. Det haster med at løse disse problemer, og derfor skal vi selvfølgelig ikke forværre dem ved at vedtage nye samfundsskadelige afgifter som her foreslået.

En sådan politik, der går ud på at lette skattetrykket, vil også give en forbedret real-løn i modsætning til disse regeringsforslag, der vil forringe reallønnen.

Vi er kommet så langt ud, at det store underskud på statsfinanserne overhovedet ikke længere kan dækkes ved skatte- og afgiftsforhøjelser. Underskuddet kan kun bringes ud af verden ved store offentlige besparelser, som fremskridtspartiet så ofte har foreslået.

Askjær Jørgensen (FP):

Jeg er glad for, at hr. Grünbaum sådan omtrent er til stede her i folketingssalen. Jeg er på hr. Grünbaums hold i den debat, vi har her om disse lovforslag, der går ud på at nedsætte lønmodtagernes reallønninger, lønmodtagernes købekraft.

Jeg er ked af, at statsministeren, nu da vi lige kunne glæde os over, at statsministeren var kommet hjem fra Kina, forlod folketingssalen under hr. Gammelgaards tale. For det er statsministeren, der har hævdet, at man i den nuværende statsministers tid skulle have afskaffet arbejdsløsheden og skulle have lønmodtagernes forhold forbedret, men hvad er situationen? Jo, den er, at vi har en minister for skatter og afgifter, som efter sigende stammer fra arbejderbevægelsen eller har

[Askjær Jørgensen]

haft et job tidligere i arbejderbevægelsen. Denne afgiftsminister fører nu et sandt plyndringstogt mod arbejderbevægelsens folk.

Jeg kan godt forstå, at hr. Thomas Nielsen buldrer, for nu har hr. Thomas Nielsen jo år efter år satset 10 mill. kr. den ene gang efter den anden på at reklamere for socialdemokratiet. Og hvad gør socialdemokratiet så til gengæld? Man forøger arbejdsløsheden dag for dag, og man nedsætter arbejdernes lønninger dag for dag. Det er fantastisk, at LO bliver ved med at betale 10 mill. kr. den ene gang efter den anden til reklame for det parti, socialdemokratiet, der i den grad ødelægger det for LOs medlemmer. Det er noget af det mest absurde, man kan forestille sig, at danske lønmodtagere for at få et job skal tvangsindlægges til at betale til reklamepenge for socialdemokratiet, der i den grad ødelægger det for danske lønmodtagere som hermed dokumenteret med de foreliggende lovfor-slag.

Det er muligt, at kronprinsessen i CD skal have ekstra slør og myrter, fordi man nu tror, man har købt sig noget ved at hævde, at man nu gør det godt for privatbilisterne. Men hvordan skal nogen i det hele taget få råd til at købe en bil? Hvordan skal nogen få råd til at have en parkeringsplads til en bil? Hvordan skal nogen få råd til at købe benzin til bilen, når hele reallønnen skal bruges til skatter på daglige fornødenheder? Hvad i alverdens riger og lande skal man i det hele taget med en bil, når man intet job har, når man ikke skal køre på arbejde, når man ikke har råd til at køre i byen en gang imellem, fordi alt er så hårdt belagt med skatter, at man ingenting kan tillade sig?

Hvorfor i alverdens riger og lande praler CD af, at man gavner bilisterne, når bilisterne ikke har noget at bruge deres lille privatbil til mere? Det begriber jeg ikke.

Jeg bemærkede, at statsministeren under hr. Gammelgaards tale forlod folketings-salen. Jeg synes, det havde været rimeligt, om statsministeren havde været til stede her og debatteret disse ting, som jeg forstår at statsministeren er uenig med hr. Grünbaum om. Jeg tror selvfølgelig ikke, at statsministeren just har været i Kina at hente friske kinesere til den nye postminister – det kunne jeg ikke drømme om at insinuere – men det forbavser mig meget, hvis statsministeren har været i

Kina for at samle mod til sådan en øretæve til danske arbejdere.

Så har jeg nogle konkrete spørgsmål til ministeren for skatter og afgifter.

Hvorfor taler man i bemærkningerne og i fremsættelsen om, at ved uændret omsætning vil det give så og så stort et merprovenu? Det vil jo sige, at ministeren regner med, at der vil blive solgt uændrede mængder af ispinde, øl, spiritus osv. Ja men hvordan i alverdens riger og lande skulle man kunne have en uændret omsætning, når reallønningerne falder? Hvordan kan befolkningen købe lige så meget, som den hidindtil har gjort, når man tager pengene fra den? Hvordan kan det lade sig gøre, hr. minister? Rent faktisk har man jo kun en ganske lille procentdel tilbage at købe for, og når den stadig mindskes, hvad så? De, der før har haft råd til at købe 4 bajere, må nu ned på 2. De, der før har haft råd til at købe 2 ispinde, må nu ned på ½ ispind. Ja men hvorfor så tale om, at ved et uændret salg får man et merprovenu på så og så meget? Er ministeren ikke klar over, at mennesker ikke sådan kan trække penge op af hatten som tryllekunstneren en hvid kanin? Det kan ikke lade sig gøre. Det er muligt, ministeren tror, at befolkningen er lige så dygtig som han, for han har jo villet lave en hel masse hokuspokusstreger i forbindelse med indekslån, der ligner det med at trække hvide kaniner op af høje hatte. Det kan andre ikke. Når man er en jævn lønmodtager her i Danmark, kan man kun se, hvad der er tilbage på checkhæftet, når skatterne og alt det andet er trukket. De arme, stakkels lønmodtagere kan ikke udstede statsobligationer, de kan ikke bare sige: ja men er der ikke nok i kassen, udsteder vi nogle flere obligationer.

Og så til sidst, hr. minister: hvorfor lægger man ikke afgift på statsobligationer? Det, der sælges allermest af i dette samfund, er statsobligationer. Det kunne give et provenu, så det brager, hvis man lagde statsafgift på statsobligationer. Hvorfor i alverdens riger og lande har man dog ikke fundet på det?

Der er for nylig af finansministeren fremsat lovforslag om, at han skal have bemyndigelse til at sælge for 75 mia kr. obligationer, så der er altså et provenu at hente, så det klodser. Det synes jeg man skulle tage fat på i regeringen.

[Askjær Jørgensen]

Så kan man sige, at det ville være at tage fra den ene hånd og lægge i den anden, men det er jo også det, man gør, når man yderligere straffer danske købmænd ved at forhindre dem i at sælge købmandsvarer. Man lægger flere afgifter på spiritus, på øl, ja, på det hele, og derefter prøver man at sætte et plaster på såret ved at lægge afgifter på busrejser. Det, man gør, er nøjagtig dette: man skader med den ene hånd og gavner med den anden hånd. Jeg garanterer for, at de mennesker, der i sin tid var ansat i Ebberød Bank, ikke kunne have opfundet noget, der var bedre end dette. Dem har ministeren for skatter og afgifter for længst overgået, så jeg bliver ikke spor forbavset, hvis vi inden jul også får et lovforslag, der går ud på, at vi nu skal have statsafgift på statsobligationer.

Men jeg regner da selvfølgelig med, at inden denne debat er færdig, kommer statsministeren til stede i folketingsalen igen og erkender, at disse lovforslag går ud på at nedsætte lønningerne, at forøge antallet af arbejdsløse og at forøge gældsætningen. Kort sagt, det er et stort skridt i retning af at bringe polske tilstande til Danmark.

Rahbæk Møller (SF):

Socialistisk folkeparti går imod disse afgiftsforhøjelser, ikke fordi vi i enhver situation vil modsætte os afgiftsforhøjelser, men fordi det er det forkerte tidspunkt. Den socialdemokratiske ordfører, hr. Bakholt, sagde, at oppositionspartier altid synes, at det er det forkerte tidspunkt for afgiftsforhøjelser, men der er det specielle ved dette tidspunkt, at vi har 300.000 arbejdsløse. Denne pakke vil skaffe endnu et ukendt antal tusinde arbejdsløse. Der er nævnt forskellige tal i debatten. Jeg håber, at vi under udvalgsarbejdet kan få oplyst, hvor mange det er, regeringen vil sætte på gaden.

Det værste er, at det ikke er godt for noget. Betalingsbalancen klares ikke ved stramninger. I stedet for burde man satse på importbegrænsning, energibesparelser, udnyttelse af alternative energikilder, genbrug osv., ting, der også sætter gang i beskæftigelsen. Regeringen går den modsatte vej.

Heller ikke statsbudgettet bliver påvirket væsentligt. Vi har fået beregninger i det politisk-økonomiske udvalg, der viser, at langt den største del af merprovenuet af en afgifts-

forhøjelse går til arbejdsløshedsunderstøttelse, til yderligere bistandshjælp, til formindskede skatter, til formindsket provenu af andre skatter og afgifter osv.

I den forbindelse vil jeg godt stille ministeren et spørgsmål. Disse afgiftsforhøjelser er jo 600-700 mill. kr. mindre end aftalt i majforliget. Når regeringen nu fastholder sin politik, uanset at forudsætningerne er ændret - ikke at de var til stede for afgiftsforhøjelserne i maj, men de er blevet endnu værre siden - er man da så konsekvent, at dette beløb skal spares? Kan vi forvente yderligere nedskæringer i den finanslov, der var til anden behandling i dag, med yderligere arbejdsløshed til følge, eller hvad er meningen?

Afgiftsforhøjelserne har naturligvis skabt uro og modstand i fagbevægelsen, ikke alene fordi de fremprovokerer en yderligere forøget arbejdsløshed, men også fordi det opfattes som løftebrud, at regeringen nu kommer med forslag om afgiftsforhøjelser.

Under overenskomstforhandlingerne holdt fagbevægelsen sig tilbage, fordi den forventede, at hvis lønforhøjelserne blev for store, ville de blive ophævet igen ved hjælp af afgiftsforhøjelser. Derfor holdt man igen, men nu kommer afgiftsforhøjelserne alligevel. Det kan kun opfattes og bliver også opfattet som løftebrud.

Regeringen indfører et nyt princip, idet en række afgifter, de såkaldte giftskatter, for fremtiden skal dyrtidsreguleres. Jeg vil godt gøre opmærksom på, at regeringen herved opgiver et økonomisk styringsinstrument. Hidtil har man kunnet veksle mellem at stramme og slække på finanspolitikken ved i perioder at lade inflationen udhule afgifterne for så, når der var behov for at stramme op, at gennemføre afgiftsforhøjelser, der var afstemt efter behovet i den konkrete situation. Dette styringsmiddel opgives nu. Jeg skal tilføje, at netop i den nuværende beskæftigelsessituation var det selvfølgelig rimeligt at lade inflationen slække på afgiftstrykket.

Om de enkelte afgiftsforhøjelser skal jeg ikke sige ret meget. Dog vil jeg hæfte mig lidt ved buscharterafgiften. Det er jo en afgift, der fortrinsvis er beregnet på at ramme de busser, der kører på endagsture til Tyskland, et meget omtalt problem.

Folketingets skatte- og afgiftsudvalg var i juni nede ved grænsen for at studere dette problem, og da viste det sig, at busserne spil-

[Rahbæk Møller]

lede en klart mindre rolle. Langt den største del af grænsehandelen foregik i privatbiler, og derfor er den afgift, der nu kommer, i realiteten kosmetik. Det stikker i øjnene, at man kan køre fra Ålborg til Flensborg i en bus for 1 kr., men i praksis berøres grænsehandelen kun marginalt, hvis man dæmper denne trafik. Det er privatbilerne, det drejer sig om. Til gengæld er der nogle mennesker, fortrinsvis pensionister, der mister en billig fornøjelse.

Men det værste af det hele er dog lettelsen i bilbeskatningen og måske specielt det, at man har udformet den så genialt, at det kun er biler uden sikkerhedsudstyr, der får den fulde fornøjelse af lettelsen. Bilsektoren er meget importtung. I 1979 var nettoimporten på 10 mia kr. Dette tal er formodentlig og forhåbentlig faldet noget siden da. Til gengæld har vi haft en stigning i benyttelsen af den kollektive trafik. Vi var med andre ord inde i en gunstig udvikling.

Det, regeringen burde have gjort, var naturligvis at investere i den kollektive trafik, så udbuddet svarede til behovet, og at stille pristigningerne i bero. I stedet har man undladt at foretage de nødvendige investeringer. Man har ladet billetpriserne stige mere end inflationen, og nu lemper man registreringsafgiften og afskrivningerne på biler. Regeringens trafikpolitik – hvis den nogen sinde har haft en sådan – ligger helt i ruiner.

Det har været nævnt fra bilbranchens side, at det formindskede bilsalg koster arbejdspladser. Det er sikkert rigtigt, men importindholdet i en arbejdsplads i bilbranchen er uforholdsmæssigt dyrt. Vi har vist alle fået brev fra Noah, der dokumenterer, at importindholdet i en arbejdsplads i bilbranchen er 125.000 kr. om året. Til sammenligning er importindholdet i en arbejdsplads i nybyggeri og byfornyelse henholdsvis 15.000 kr. og 30.000 kr. årligt. Det var her, regeringen burde skaffe arbejdspladser, ikke i bilbranchen.

Der er et enkelt lyspunkt i lovforslaget om registreringsafgiften. Det drejer sig om afgiftsfritagelsen for elbiler; det synes vi er fornuftigt. Vi synes også, det er fornuftigt, at afgiftsfritagelsen kun gælder i 2 år, så beskatningen kan justeres efter forholdene til den tid. Vi forstår blot ikke, hvorfor afgiftsfritagelsen kun gælder for varebiler. Det ville også være nyttigt, hvis en afgiftsfritagelse kunne fremprovokere dansk produktion af

eldrevne personvogne. Men dette er altså det eneste lyspunkt.

Pakken som helhed er udtryk for en økonomisk politik, der på ingen måde svarer til dagens krav.

Formanden:

Hr. Bernhard Baunsgaard er ikke til stede. Så er det hr. Bollmann.

Bollmann (CD):

Denne afgiftsbuket er jo en udmøntning af en del af majforliget, hvor forligspartierne aftalte, at der måtte ske en justering af visse afgifter, der ikke er reguleret i forhold til pris- og lønudviklingen. Flere af disse afgifter har i øvrigt ikke været reguleret i adskillige år i modsætning til f.eks. moms og andre procentafgifter, der automatisk følger prisudviklingen.

Hensigten var oprindelig at nå et provenu på omkring 2 mia kr. årligt, men CD er tilfreds med, at denne årsvirkning ikke træder i kraft før 1983. På den måde sker der en gradvis tilpasning, og de uheldige virkninger i samfundet, som altid opstår, bliver mindre på denne måde.

Buketten er jo bredt sammensat, og dermed opfylder den nogle af CDs ønsker, bl.a. at ikke et enkelt område skal have hele stigningen.

Så kan man selvfølgelig spørge, hvorfor CD ikke har foreslået en momsforhøjelse – nogle siger, at det plejer vi – og svaret er, at det i hvert fald ikke i øjeblikket kan være rimeligt uden at friholde byggeriet.

Der er sagt en del om virkningerne på beskæftigelsen. Hertil vil jeg sige, at uanset hvilke stramninger man beslutter sig til, vil der være negative virkninger, men sådan som aftalen ser ud med forskellige ikrafttrædelsestidspunkter, vil disse virkninger være af behersket omfang.

Jeg synes også, det er værd at understrege, at der ikke kun er tale om forhøjelser. En branche, som virkelig har været hårdt presset i flere år, nemlig automobilbranchen, får en afgiftslettelse. Jeg tror ikke, det er for meget sagt, at det er første gang i denne branches historie, at der nu sker en nedsættelse af afgiften, og med den automatik, der er indbygget i reguleringen af det såkaldte knæk, sik-

[Bollmann]

rer vi for første gang, at afgiften ikke løber fra den almindelige prisudvikling.

Det skal understreges, at der ikke sker forhøjelse af energiafgifterne, og i særdeleshed, at disse afgifter ikke reguleres opad pr. automatik.

Jeg skal gerne erkende, at vi ikke er henrykte for den automatik, der bygges ind i de såkaldte giftskatter, men vi er nødt til at registrere de historiske kendsgerninger på det område, og de siger, at uanset hvilken regeringskonstellation vi har haft, og uanset hvilke partier der har deltaget i et forlig, er sådanne afgiftsforhøjelser altid gået igennem i dette ting, så den diskussion slipper vi for i fremtiden.

Må jeg, inden jeg kommenterer nogle af de enkelte forslag, sige, at vi er tilfredse med, at forligspartierne på dette ikke uvæsentlige område har kunnet nå til enighed. Jeg synes, det dokumenterer en vilje til at nå praktiske resultater uanset modstridende opfattelser og uanset de andre store problemer, der endnu ikke har fundet deres løsning.

Jeg har været inde på automatikken i forbindelse med afgiften på øl, vin og spiritus og tobak, men jeg vil gerne tilføje, at balancen mellem øl- og vinafgiften efter forslagene er opretholdt. Der skulle således ikke i den forbindelse kunne tales om konkurrenceforvridning. Hvad angår den store stigning i afgiften på cigarettobak, må den naturligvis ses i relation til den stadig stigende konkurrence fra hjemmerullerne over for den almindelige cigaretafgift.

Chokoladeafgiften er en af de afgifter, der ikke har været reguleret i mange år, og virkningerne af den foreslåede stigning i detailledet vil efter min opfattelse være begrænsede; men jeg ved ikke, om der er nogle overgangsproblemer. Det må vi nok have kigget nærmere på under udvalgsbehandlingen.

Om emballageafgiften skal jeg kun sige, at der er tale om betragtelige forhøjelser, men at forhøjelserne skulle fremme genbrugstanken.

Så er der busrejserne, hvor der allerede i pressen har været nævnt en række omgælsesmuligheder. Hertil skal jeg for det første bemærke, at ministeren forhåbentlig kan forklare, hvordan afgiften kan administreres i praksis, men vi har ikke fra CDs side noget ønske om at stoppe grænsehandelen totalt.

Derimod kan vi acceptere, at der sker en vis begrænsning i denne trafik, og det tror jeg dette lovforslag vil medføre. Jeg ved også, at vi på dette punkt i hvert fald er enige med store dele af den danske detailhandel.

Så er der bilerne, og det er selvfølgelig dem, jeg helst vil tale om. Vi må forudse kritik – den er i øvrigt allerede kommet fra de foregående ordførere – fordi afgiftslettelsen selvfølgelig ikke er stor nok, og fordi reglerne om afgift af sikkerhedsudstyr samtidig ophæves. Men hvad det sidste angår, er det vel efterhånden sådan, at det meste sikkerhedsudstyr er obligatorisk, og derfor er det begrænset, hvor stor en inspiration der er i en afgiftsabat. I stedet er denne rabat nu indbygget i en generel lempelse, og her vil jeg da gerne sige til hr. Gammelgaard, at der er rent faktisk tale om en lempelse, også ud over rabatten for sikkerhedsudstyr.

Der skal ikke herske tvivl om, at CD er tilfreds med, at princippet om et stadig stigende afgiftstryk på denne branche nu er brudt. Som jeg sagde før, er der vel tale om en slags Danmarkshistorie, der er skabt med dette forslag, der ikke alene betyder en direkte nedsættelse af prisen, men også, at fremtidige prisstigninger ikke får de afgiftsmæssige konsekvenser, som vi har kendt indtil i dag.

Ændringerne på varevognsområdet betragter vi som en naturlig konsekvens, ligesom vi er tilfreds med den lempelse, der sker for hyrevognene. Denne regel vil især betyde noget for taxaerne, og derfor er der ingen tvivl om, at der her er tale om en positiv beskæftigelsesmæssig effekt.

Også på et andet område sker der noget for bilerne, nemlig med afskrivningsreglerne, hvor grænsen nu foreslås forhøjet til 100.000 kr. Her bliver der også tale om en regulering efter prisudviklingen, og denne regulering er vi naturligvis også tilfreds med.

Det er aldrig populært at gennemføre afgiftsforhøjelser, men vi har en aftale, som vi ønsker at overholde. Derfor kan jeg på CDs vegne give tilslutning til de fremsatte forslag. Vi er da enige i, at foreslagene må behandles hurtigt, men ikke hurtigere, end at alle henvendelser kan blive seriøst behandlet, og er der ting, der skal rettes, bør der naturligvis også være tid til det.

Bernhard Baunsgaard (RV):

[Bernhard Baunsgaard]

Jeg beder først om undskyldning for, at jeg kom for sent; det skyldes et samråd med ministeren, der trak længere ud, end jeg havde ventet.

Jeg vil gerne sige om disse lovforslag, at der har været talt meget om, hvorvidt det er formålstjuntligt at opkræve de 2 mia kr. i afgifter, som vi behandler her i eftermiddag, men de er et led i majforliget, og regeringen argumenterede dengang for, at det var nødvendigt af hensyn til den samlede balance i dansk økonomi at opkræve afgifter af størrelsesordenen 2 mia kr., og der er efter min opfattelse ikke siden da sket noget, der svækker denne argumentation.

Så siger man, at de nye afgifter vil fremkalde større arbejdsløshed, 2.000–3.000 nye arbejdsløse pr. milliard kroner i afgifter, og det er så hovedindvendingen nu. Selve påstanden er noget farlig, forekommer det mig, for kan arbejdsløsheden tøyles så nemt, kunne man jo blot stryge samtlige afgifter og få mange titusinder i arbejde, men det foreslår, så vidt jeg kan skønne, kun hr. Glistrup og hans parti. Efter at jeg har hørt venstres og konservatives ordførere tale heroppefra, forstår jeg imidlertid, at det også er venstres og konservatives forslag, og dér skal de nok få følge af fremskridtspartiet. Men jeg synes rigtignok, at man så er nødt til at svare på, hvor mange arbejdsløse en besparelse for det offentlige vil medføre. Jeg har stærkt på fornemmelsen, at den arbejdsløshed, som fremkaldes af offentlige besparelser, da den nødvendigvis må sætte ind på serviceområder, vil være større end den, som 1 mia kr. i nye afgifter vil fremkalde.

Om selve afgifterne vil jeg sige, at man kan vel inddele dem i fire dele – og så bilerne. Jeg skal kort skitsere det radikale venstres holdning til hver enkelt af de dele, jeg opdeler afgifterne i.

Der er for det første de helt nye områder: buscharterafgiften og afgiften på videobånd.

Buscharterafgiften er fremkaldt af ønsker om at begrænse grænsehandelen. Om vi nu har været dygtige nok ved udarbejdelsen, må erfaringen vise, men personlig har jeg den opfattelse, at den form for grænsehandel, som har udviklet sig til skade for danske købmænd, har været lidet tiltalende. Det er ikke rimelig konkurrence, at tyske supermarkeder betaler danske vognmænd, så prisen på en tur fra Århus til Flensborg og tilbage

kan sættes så lavt som, indtil i sommer, til én krone og siden da 5 kr. Det er utiltalende, og det er danske købmænd, det går ud over.

Og videobånd. Jeg synes, der kan anføres flere grunde til, at videobånd skal belægges med afgift, og jeg ser, at hr. Chr. Christensen fra kristeligt folkeparti har anført, at det for hans parti især har været af præventive grunde i et forsøg på at undgå underlødige videobånd. Det er klart, at underlødige videobånd, der som hovedregel også er forholdsvis billige i sammenligning med kvalitet på billedbånd, især vil mærke en afgift. Jeg foretrækker dog andre begrundelser. Gennem afgiften bliver det formentlig lettere at holde opsyn med området og gribe ind over for piratvirksomhed. I denne forbindelse har det jo været hævdet, at der er for stor afstand mellem afgiften på uindspillede og på indspillede bånd, og at denne store afstand ligefrem opfordrer til, om ikke andet så priyat piratvirksomhed, altså tapning af fjernsynsudsendelser. Vi bør nok se på denne påstand.

Som en anden gruppe vil jeg tage emballageafgiften. Jeg håber bestemt, at den forhøjede emballageafgift vil fremme genbruget til gavn for miljøet og spare råstoffer. Jeg formoder ikke, det er nødvendigt at tale udførligt om, at genbruget er en god og fornuftig ting, men ønsker man det, skal jeg meget gerne tage diskussionen; vi burde efter de radikales opfattelse alle være interesseret i både at bedre miljøet og fremme genbruget.

Så er der en række ting, hvis afgift er fastsat for meget længe siden; det gælder f.eks. ispinde og elektriske pærer. Det er vist mere end 15 år siden, visse af disse afgifter blev fastsat, og det vil nok være rimeligt at forhøje dem.

Og lystbådene. Jeg gør udtrykkelig opmærksom på, at det, der sker nu, bare er, at man ændrer den gældende lystbådeafgift; man ser stadig på forsikringen, men medens det hidtil har været halvdelen af forsikringspræmien, ser man nu på værdien af båden og sætter afgiften i forhold til den. Det vil medføre, at de dyre både kommer til at betale noget mere og de billigere både noget mindre, og det synes jeg er en rimelig udvikling.

Men ikke mindst er der de såkaldte giftskatter. De har ofte været genstand for forhøjelser, men vi må alligevel konstatere, at de ikke er fulgt med timelønnen op, og det er nok ingen overraskelse, når jeg siger, at

[Bernhard Baunsgaard]

det radikale venstre finder, at netop disse giftskatter er afgifter, der har en helt selvstændig, god begrundelse, også når der er tale om forhøjelser.

Endelig er der bilerne. Medens der hidtil har været tale om forhøjelser, er der for bilerne vedkommende tale om nedsættelser, og jeg vil også her pege på, at der er grund til nu at kigge på afgiften på biler. Vi har i den radikale gruppe den principielle holdning, at den kollektive trafik skal fremmes, og vi har derfor adskillige gange stillet og også fået gennemført forslag om forhøjede bevillinger til den kollektive trafik. Så kan man spørge: hvordan kan det forenes med disse lettelser i afgiften på bilerne? Dertil er svaret: ligegyldigt hvor meget man er interesseret i kollektiv trafik, er man nødt til at erkende, at ikke ethvert samfærdselsbehov kan dækkes ved hjælp af kollektive trafikmidler, ikke alle dele af landet er dækket i tilstrækkelig grad, og ingen dele af landet er dækket sådan, at man altid kan komme til sit arbejde på den tid, man skal. Når man først har indrømmet det, er man nødt til at se på bilafgifternes højde, specielt i en tid, hvor vi forsøger at holde igen med lønningerne.

Der har også været en efter vor opfattelse ganske uønsket følge af de høje afgifter, nemlig den, at visse billige biler, der er fremstillet i lande med en speciel økonomi, hvor prisen ikke skal have så forfærdelig meget at gøre med fremstillingsomkostningerne, og som teknisk ikke er særlig avancerede, gaves af vort hidtidige afgiftssystem. Vi må have sikrere og dermed dyrere biler frem, og det kunne gøres ved at fritage sikkerhedsudstyr for afgift; deri er jeg enig med ikke mindst venstres og de konservatives ordførere, og det står tilmed i loven. Men siden loven blev vedtaget og det blev skrevet i den – det var dengang, hr. Grünbaum var finansminister, og han lovede at føre lovbestemmelsen ud i livet helt i overensstemmelse med folketingets ønsker – har det været umuligt at overtale de følgende finans- eller skatteministre til at følge loven, og det er en uholdbar situation. Det er beklageligt at måtte sige det, men sådan har det været, hvad enten det var en socialdemokratisk minister eller en minister fra venstre, ja, tilmed medens venstres ordfører, hr. Ivar Hansen, var medlem af regeringen. Sidst det skete, var dengang hr. Anders Andersen var minister

for skatter og afgifter, og jeg førte dengang en meget lang diskussion med ham, men han nægtede at følge loven. Jeg synes jo nok, det var lidt hårdt at høre den minister, der havde ansvaret, stå heroppe og tale på den måde, som talt blev.

Det er derfor, jeg er gået med til, at vi stryger bestemmelsen om, at sikkerhedsudstyr skal fritages for afgift, og har anbefalet, at vi dels kommer tilbage til lovlige forhold, dels gør det ved at forhøje den almindelige registreringsafgift. Sagen er jo den, at vi gennem lovgivningen kan påbyde de former for sikkerhedsudstyr, vi vil; det var hr. Anders Andersens argument, og det må vi så håbe at vi kan tage os sammen til at gøre.

For de biler, der bruges i erhverv, gælder de samme argumenter naturligvis, men her er der også foreslået nye regler. Det gælder afskrivningsreglerne for varebiler og for personbiler anvendt i erhverv. Hidtil har afskrivningsbeløbet for erhvervsbiler været fastsat til 65.000 kr.; det skal nu forhøjes til i år 100.000 kr., og skal man have en bil, der kan holde rimeligt længe, er det nok ikke sat for højt. Reguleringen for taxabiler håber vi vil medføre, at flere finder ansættelse, sådan som der er argumenteret med fra taxavognmandsside.

Endelig er der jo med disse forslag om nye afgifter gennemført et helt nyt princip, nemlig at visse afgifter skal pristalsreguleres. Pristalsreguleringen har været omtalt i flere blade på en måde, der ikke helt stemmer med de faktiske forhold. Det er sagt, at de radikale kun nødtigt gik med til en pristalsregulering. De, der har glædet sig over det, må jeg bedrøve med, at vi har presset meget hårdt på for at få en pristalsregulering af giftskatterne, og det blev jo også det helt tunge i forslaget om pristalsregulering. Giftskatte er skatter på røg og spiritus, og der er vel ikke mere nogen, der vil benægte, at røg og spiritus foruden nydelse også er en gift. Ingen kan benægte, at rygere, især rygere af cigaretter, i højere grad end ikke-rygere angribes af visse former for kræft, og for spiritus af enhver art gælder det, at den angriber sundheden; så meget som vistnok op mod $\frac{1}{4}$ af de danske hospitalsudgifter kan direkte eller indirekte føres tilbage til alkoholskader. Den eneste form for alkoholpolitik, Danmark har, er de høje afgifter, men afgifterne har nu i en årrække været faldende i forhold

[Bernhard Baunsgaard]

til timelønnen, og den uundgælige følge har da også været et stigende alkoholforbrug målt i ren alkohol pr. indbygger i Danmark. Det radikale venstre er overordentlig tilfreds med, at netop disse giftafgifter pristalsreguleres, og pristalsreguleringen for bilerne er også rigtig. Der er et behov for biltrafik uden for den kollektive trafiksområde, og de biler, der skal bruges, skal være relativt sikre, og dermed bliver de også dyre.

Der er en enkelthed, som drejer sig om et princip, og som jeg kun lige skal nævne her, men jeg vil gerne have det drøftet i udvalget, og det er princippet om straffebestemmelserne. Jeg skal her nøjes med at understrege, at tidligere justitsminister Erling Jensen på den socialdemokratiske mindretalsregerings vegne lovede at afkriminalisere utilsigtede overtrædelser af bl. a. skattelovene. Dette må kunne gennemføres nu.

Afslutningsvis vil jeg sige, at det har været hævdet, at de nye, høje afgifter medfører mindre forbrug og dermed mindre provenu. Spiritus- og tobaksafgifterne er vel de højeste af de foreslåede, og da vil jeg gerne understrege her, at medfører de nye, forhøjede afgifter et mindre forbrug og et deraf følgende mindre provenu, er formålet også nået. Både tobak og alkohol medfører sundhedsskader, der er meget dyre at reparere, at behandle. Og så kan man vel sige: samme forbrug, højere hospitalsudgifter og højere provenu. Mindre forbrug, lavere hospitalsudgifter, og så gør det ikke noget, at der bliver et mindre provenu.

Waldorff (VS):

VS' skattepolitiske ordfører kunne ikke være her nu, så derfor skal jeg gøre nogle bemærkninger.

Med den tid, der har været til at forberede disse lovforslag, er det klart, at vi kun ved førstebehandlingen her kan komme med nogle generelle bemærkninger, men i den forbindelse kunne man da godt sige til de borgerlige ordførere, som nu har beklaget sig over og kritiseret, at forslagene først har været tilgængelige for et par timer siden, at det kan de sådan set kun takke sig selv for, for de kunne have ladet være med at give dispensation fra de normale tidsfrister. Når de har givet den dispensation, er det formentlig, fordi de, hvis de selv kunne komme til det – og

de regner vel med på et tidspunkt at komme i samme situation – ville gøre nøjagtig det samme, som regeringen og forligspartierne har gjort her.

Hvis man ser bort fra dette bilknæfald, som ingen almindelige mennesker vil have gavn af, vil denne buket betyde et forøget afgiftstryk på 2,2 mia kr. fra januar 1983, eller noget der svarer til 1.200–1.500 kr. pr. husstand om året, og dertil kommer så den fremtidige indeksering af de største afgiftsposter. Allerede før dyrtidsreguleringen af afgifterne sætter ind, betyder det en yderligere nedgang i den disponible realløn på typisk 2–3 pct. oven i den nedgang i reallønnen, som allerede har fundet sted i de seneste 3–4 år, og det er klart, at VS vil gå imod helheden i denne pakke.

I øvrigt er der kun det at sige om helheden, at det er nok sjældent, man har set – og det siger i virkeligheden ikke så lidt – magen til makværk rent lovgivningsmæssigt. Der er ikke gjort så meget som bare et spinkelt forsøg på at vurdere de samfundsøkonomiske konsekvenser. Alle provenumæssige virkninger er beregnet ud fra det hidtidige forbrug af forskellige ting, og det er klart urealistisk. Hvilken forbrugsforskydning kan forventes til fordel for bilimporten f. eks.? Og hvor meget vil det i virkeligheden forvære betalingsbalancen, formindske beskæftigelsen? Hvad bliver de realistiske nettovirkninger for statsfinanserne? Og hvor figurerer de dagpenge og andre udgifter til de 5.000–10.000 flere arbejdsløse, som denne pakke vil give anledning til? Det drejer sig trods alt om et beløb af størrelsesordenen ½–1 mia kr., så det er ikke ligegyldigt i forhold til de påståede provenuvirkninger og forbedringer, som man vil få ved afgiftsændringerne.

Så kan man sige, at hvis det kun var folketingets andre partier og offentligheden, som blev sjoflet på denne måde, mens i det mindste forligspartierne havde set på konsekvenserne og vidste lidt om, hvad det var, de jonglerede med, kunne det endda være, men det er jo ikke tilfældet, og det er næsten det mest afslørende for, hvordan vidtrækkende beslutninger træffes under det nuværende sammenrend af socialdemokrater, radikale, kristelige og CDere. De har på intet tidspunkt forsøgt at vurdere de egentlige samfundsøkonomiske konsekvenser af det, som de har siddet og sjusset sig frem til. Hvis det

[Waldorff]

var tilfældet, havde de vel ikke holdt disse beregninger tilbage fra os andre. De aner ikke, hvilken virkning dette vil få, og de er tilsyneladende også revnende ligeglade, bare de i fælles samdrægtig stupiditet kan fastholde en såkaldt aftale, som blev indgået under helt, helt andre forudsætninger for halvandet år siden. De er altså helt tilfredse med blot at få disse høkerberegninger over provenumæssige virkninger ved et uændret forbrug af de forskellige varer, som det handler om, og det er i øvrigt karakteristisk for de forskellige forligsaftaler, som socialdemokratiet har indgået. Det er ikke betalingsbalancen, og det er slet ikke beskæftigelsen, der nogen sinde er gjort til det afgørende og det, som var bindende i en forligsaftale. Nej, det er et sparebeløb, som stupidt fastholdes, uanset hvordan verden i øvrigt udvikler sig, og uanset hvor meget den aftalte og oftest ret uvedkommende målsætning i virkeligheden forværrer de egentlige problemer. Og hver gang bliver den såkaldte venstrefløj i socialdemokratiet lige forundret over de vanvittige konsekvenser af det, som de har været med til at godkende.

Et særligt træk i denne arbejdsløshedsbuket fortjener specielt opmærksomhed og omtale, og det er knæfaldet for bilbranchen, FDMs og centrum-demokraternes krav om skattelettelse for bilismen. Det er 208 mill. kr., som er blevet lagt på alteret for den specielle form for afgudsdyrkelse, som CD især er fortalere for. Det er et beløb, som er fastsat under forudsætning af, at salget forbliver uændret. Det gør det selvsagt ikke. Måske bliver der overhovedet ikke noget provenutab på disse poster, men det vil så være i forbindelse med, at der faktisk sker et væsentligt øget valutaforbrug, altså en forværring af problemerne, og det vil ske i forbindelse med øget arbejdsløshed og tab eller udgifter på andre af statsbudgettets poster. Og så er, som nogle har været inde på, CD-bidraget for at komplettere denne galskab formuleret sådan, at den fornuftige afgiftsdispensation for sikkerhedsudstyr ophæves. Der er i hvert fald ikke nogen, der skal komme og sige, at CDerne ikke er konsekvente i deres populistisjag.

Det er muligt, at regeringen for at opnå et flertal for noget som helst med sin nuværende kurs føler sig nødsaget til at kaste lunser af kæpheste, kunne man sige, ud til forligs-

partierne, men det er ikke hele sandheden, for det ser helt åbenbart ud til, at det kun er de mest vanvittige krav, man bøjer sig for, f.eks. dette med bilafgifterne. Man kunne f.eks. sige, at der ville ikke have været noget mere oplagt end at give indrømmelser til de radikale med et tilsvarende beløb, 208 mill. kr., f.eks. på militærbudgettet. Det ville da kun have været ret og rimeligt over for et andet af forligspartierne, og det ville endda i modsætning til denne luns til centrum-demokraterne have vendt den rigtige vej. Det ville have forbedret statsfinanserne, og det ville have forbedret betalingsbalancen.

Men nej, det er udelukket, og det er det, fordi det ikke er spor vanvittigt, og derfor må de radikale affinde sig med at optræde som stemmekvæg, når nu pengene skal skaffes til den forøgelse af militærbudgettet, som de radikale er så stærkt imod, og som bl.a. hr. Bilgrav-Nielsen sagde at de radikale ikke ville finde sig i. Jeg synes, der er grund til at notere sig efter hr. Bernhard Baunsgaards indlæg, at de radikale egentlig befinder sig ganske godt i denne rolle, sådan som de gør normalt.

Mindre veltilpas er øjensynlig hr. Grünbaum. Han har sagt mange rigtige ting om denne aftale og dens destruktive og arbejdsløshedsskabende virkninger. Derfor er det besynderligt, at han og hans meningsfæller er nået til den konklusion, som de er, nemlig at de alligevel ikke vil gå imod, hvis det får konsekvenser for regeringen. Hvad er det egentlig for konsekvenser, det kunne få for regeringen? Det vil selvfølgelig udløse et valg, men heller ikke efter et valg vil det være muligt at lave en regering uden om socialdemokratiet, medmindre socialdemokratiet selv ønsker det. Det reelle indhold i hr. Grünbaums snak om konsekvenserne for regeringen er derfor, at regeringen ville kunne frigøre sig især fra CD, hvorfra man hidtil har tålt den ene illoyalitet efter den anden og den ene kovending efter den anden; man har endda præmieret denne specielle centrum-demokrat-optræden ved at give hr. Erhard Jakobsen vind i sejlene ved indrømmelser på de mest, ja, idiotiske områder, og reelt er det denne binding og intet andet, som hr. Grünbaum og hans fæller redder ved deres afstemningsmæssige sikkerhedsnet. Så meget mere besynderligt er det, som det ikke er vanskeligt at forudse, hvor bordet vil fange

[Waldorff]

næste gang. Hvis ikke dansk arbejderbevægelse har nået det absolutte nulpunkt – og det er som bekendt dér, hvor al bevægelse ophører – må denne bukete blive startskuddet til en omfattende lønglidning og lønaktioner, til forstærkning af den tidsindstillede bombe, som suspenderingen af løfteparagraffen allerede i forvejen placerede ved denne tid, og så ved vi på forhånd, hvilke krav forligspartierne vil stille til regeringen: kriminalisering af lønglidningen. Og det er ikke gæteri. Det er konsekvensen af forligspartiernes hidtidige optræden, det er faktisk deres fast tilbagevendende tvangstanke.

Over for denne bukete og dens følger virkninger må vi sige til den danske arbejderklasse: tag ved lære af den polske arbejderklasse. De polske arbejdere har under vilkår, som er langt, langt vanskeligere, givet alle arbejdere en påmindelse om, at de er stærke, at de er uovervindelige, hvis de først erkender deres magt og i øvrigt holder sammen. Magten ligger i, at de er uundværlige. I modsætning til regerings-, parti- og erhvervsbureaukrater er arbejdere faktisk uundværlige, og alt bryder sammen, hvis de nægter at udføre deres funktioner bare nogle få dage. De polske arbejdere har demonstreret denne magt og har allerede opnået forbløffende resultater, og det hører også med til deres erkendelse – også her er der noget at lære – at arbejderklassen ikke kan være tjent med en fagbevægelse, som er et rent lydorgan for et regeringsparti.

Endelig hører det med til erfaringerne, at der ikke er meget ved indrømmelser på real-lønnen, på fødevarepriserne, på arbejdstiden, hvis der ikke er en produktionsmæssig dækning for disse indrømmelser, og det betyder, at kravene også skal gå på fjernelse af de uduelige ledere, politiske ledere som erhvervsledere, og på fjernelse af de økonomiske styringsmekanismer, som alt sammen har gjort, at et rigt land med en dygtig arbejdssom befolkning er styret til et fallitbo.

På vores breddegrader, hvor man heller ikke kan trylle med denne materielle virkelighed, og hvor omverdenen tilmed er kronisk krisebefængt, betyder det bl.a., at kravene skal gå på, at vi i det mindste får mulighed for at bruge af den ledige arbejdskraft til at skabe værdier for os selv, dvs. boliger, byforbedring, bedre service, alternativ energiforsyning osv., som ikke står og falder med

den hellige konkurrenceevne, samt at vi gør op med den vanvittige mekanisme, som polakkerne da i det mindste er fri for at slås med, nemlig den, der betyder, at når ejerne af produktionsmidlerne savner en profitudsigte på 1 mia kr., vil de hellere helt undvære – og det vil reelt sige forhindre – en produktionsværdi på 10 mia kr.

VS kan altså, som man vil have forstået, ikke tilsige denne arbejdsløshedsbukete nogen som helst velvillig behandling. Vi kan derimod tilsige støtte til enhver aktivitet, som går ud på at bekæmpe den politik, som er udtrykt gennem denne bukete.

(Kort bemærkning).

Askjær Jørgensen (FP):

Det er dystre ting, vi debatterer i eftermiddag. Når der så kommer et lyspunkt, er det værd at notere. Hr. Waldorff indledte sin ordførertale med at konkludere, at når de såkaldt borgerlige partier medvirker til at give dispensation, for at dette hurtigt kunne behandles i folketinget, var det måske, fordi man regnede med, at man selv kunne få brug for dispensation inden så længe. Jeg skal gerne bekræfte over for hr. Waldorff, at når vi diskuterer i vort parti, om vi skal give dispensation, er det helt korrekt, for vi forudser, at det ikke varer så længe, inden vi selv som regeringsparti kan have behov for velvilje i folketinget til at få nogle ting igennem. Men jeg er glad for, at hr. Waldorff ikke tager de hensyn. Jeg er beroliget nu. Hr. Waldorff forestiller sig ikke, at VS på noget tidspunkt skal blive regeringsparti. Det er jeg meget tilfreds med, og det betragter jeg som et stort lyspunkt. Tak.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg skal ikke optage en diskussion med hr. Waldorff om hans noget besynderlige verdensbillede, skønt det var særdeles fristende at gøre det. Sammenligningen med Polen kunne jeg godt lide at føre lidt længere, men lad det ligge.

Der er derimod en anden fejltagelse, jeg gerne vil rette, og det er, at hr. Waldorff mener, at vi gennem disse afgifter og støtten til dem på nogen måde skulle have godkendt de ekstra militæruddgifter. Det er der aldeles ikke

[Bernhard Baunsgaard]

tale om. Dette er opfyldelsen af et løfte, der er givet til regeringen forud for forhøjelsen af militæruddgifterne, og efterhånden som vi kommer frem i diskussionen om finansloven, vil hr. Waldorff opdage, at der i dette ingen godkendelse ligger af en forhøjelse af militæruddgifterne, som jeg finder forkert, og som vi derfor ikke kunne drømme om at støtte.

(Kort bemærkning).

Waldorff (VS):

Det kan da godt være, at jeg tager fejl, men jeg mener bestemt at kunne huske, at hr. Bilgrav-Nielsen, da man indgik dette forsvarsforlig, sagde, at dette måtte betyde, at regeringen måtte skaffe sig sit flertal for finansiering af disse ekstraudgifter et andet sted. Jeg mener også, at han ret direkte sagde, at når vi nåede til efteråret og man skulle til at have finansieret disse udgifter, ville de radikale være yderst opmærksomme på, hvorfra man hentede pengene til forsvarsforliget. Det er muligt, jeg har taget fejl, men vi kan prøve at spørge den forsvarspolitiske ordfører.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

På det punkt har hr. Waldorff, så vidt jeg kunne skønne, opfattet rigtigt, og det er da rart at konstatere det en gang imellem. Men det vil også fremgå – bare vent!

Arne Bjerregaard (KrF):

Jeg kunne have lyst til fra Folketingstiden-
de 1978-79, sp. 12228, at citere følgende:

»... om afgifterne må jeg sige, at det er forstemmende, fordi de er så ordinære, så fodringsløse for fantasien, så stereotype. De vidner ikke, synes jeg, om en regerings 3 ugers forhandlinger. De vidner mere om sådan noget, som man aftaler over eftermiddagsteen. Der er intet nyt i det. Der er intet fremadskuende. Der er ikke de perspektiver, som er nødvendige for dansk økonomi i øjeblikket.«

Jeg erkender fuldt ud, at disse udtalelser var mine i 1979, da vi havde en såkaldt SV-regering, hvor det dengang var hr. Ellemann-Jensen, der udtalte sig meget positivt om afgiftsforhøjelsen, og i dag brugte hr. Ellemann-Jensen næsten ord til andet de ord,

som jeg brugte i 1979. Altså må vi sige: der er intet nyt under solen. Det afhænger af, hvilken stol man sidder i.

Og jeg skal såmænd da ærligt indrømme, at jeg finder heller ikke, at der i disse afgifter er den store fantasi, den store nytænkning, det helt anderledes og det, som ændrer den politiske udvikling i Danmark. Det ønsker jeg overhovedet ikke at påstå der er. Jeg vil kun påstå, at de kan være et nødvendigt led i en finanspolitisk stimulering.

Om de enkelte afgifter skal jeg i øvrigt sige, at når hr. Gammelgaard nu tager avisreferaterne så højtideligt, at han tror, at vi f.eks. skulle have fået videobandsafgiften ind i stedet for en afgift på sodavandsmaskinerne, er han helt galt orienteret. Videobandsafgiften var inde i debatten, længe før der var snak om, at vi skulle lade det andet gå ud. Jeg erkender, at sodavandsmaskinerne var inde i billedet, men vi fandt, at det var urimeligt at pålægge en ny virksomhed, som var inde i en vis ekspansion, en sådan afgift, og derfor skal jeg da ærligt erkende, at vi har arbejdet for, at den ikke kom med. Men vi har hele tiden arbejdet for at få en videobandsafgift, ikke for selve afgiftens skyld, men for at få kontrol med dette område. Vi har jo på anden måde forsøgt at få denne kontrol, men der var ikke vilje til det i denne sal, og så må vi selvfølgelig ad afgiftsvejen prøve at få kontrol med dette i øjeblikket i alt fald ganske ukontrollerede område. Det er det, der ligger bag afgiften her, hr. Gammelgaard, og der er ingen ombytning med andre afgifter, overhovedet ikke.

Jeg må da selvfølgelig også erkende, at jeg har været imod en sukkerafgift, og at vi i kristeligt folkeparti klart har været imod, at man på ny – som venstre gerne ville – skulle have forøgede afgifter på energiområdet, specielt af hensyn til de tyndt befolkede områder. Vi har selvfølgelig også arbejdet for øgede giftskatter – det undrer nok ikke så forfærdelig mange, derfor har man heller ikke omtalt det – både ud fra det synspunkt selvfølgelig, at vi skal have penge i kassen, men også af den grund, at skulle afgifterne bevirke, at folk brugte mindre af disse giftstoffer, gjorde det såmænd ikke så meget.

Endelig må vi selvfølgelig sige, at vi da også har noteret os nedgangen i bilimporten og set, at det var uønskeligt, at nedgangen var så stor, og derfor har vi også ønsket at se

[Arne Bjerregaard]

på registreringsafgiften og muligvis gennemføre en mindre lempelse på dette område. Men det skal jeg ikke ofre så mange ord på, for jeg ved udmærket, at udadtil og indadtil vil CD totalt løbe med dette, men vi mener altså, at det er en rimelig nedsættelse.

Så er der det med, hvor meget alt dette er værd, og hvor mange arbejdsløse der kommer ud af det. Jeg tror nok, at det er til at overskue, hvor mange arbejdsløse dette giver. Der kan være andre tiltag fra før i tiden, langt tilbage i tiden, som har haft langt større indflydelse på arbejdsløshedstallet end dette. Jeg tror næppe, det her foreslåede bliver måleligt på arbejdsløshedstallet.

Det er en helt anden og mere gennemgribende politik, der skal til, siger hr. Ellemann-Jensen, og heri er jeg fuldstændig enig – hvis dette stod alene. I øvrigt også i al almindelighed.

Jeg mener, at vi må se på, om ikke der skal ske en fundamental ændring af mange ting i vort samfund, hvis det er sådan, at vi skal ændre den økonomiske udvikling. Jeg mener, at der nok må tiltag til på væsentlige områder, som man ikke vil røre. Der må slagtes mange hellige køer, såvel på højrefløjen som på venstrefløjen, hvis man skal føre en gennemgribende økonomisk politik, som virkelig løser nogle fundamentale problemer. Det er ikke nok, at man bare stiller nogle forslag om generelle eller specifikke besparelser inden for det offentlige på nogle milliarder kroner. Det ændrer ikke den økonomiske udvikling. Jeg mener, at hvis man skal lave noget, som virkelig ændrer udviklingstendenserne væsentligt, er man nødt til at se på kapitalstrukturen i samfundet. Man er nødt til at se på de store skattefrie kapitalkoncentrationer. Man er nødt til at se på marginalbeskatningen i relation til rentefradragsreglen. Man er nødt til at se på, om man kan videreføre en efterlønsordning, som venstre har villet, på den måde, som man har lavet den. Vi er nødt til at erkende, at vi ikke har den tilstrækkelige folkelige moralske støtte til at opretholde et så højt socialt serviceniveau, som vi har i øjeblikket. Alene det, at man mener, at folk stadig væk vil køre i tusindtal syd for grænsen for at unddrage deres eget samfund visse midler, viser jo, at man ikke har den fornødne vilje til at være med til at bidrage til dette samfund, men at man derimod har den fornødne vilje til at

unddrage sig bidrag til samfundet og også til at tilegne sig sociale ydelser, som man i grunden ikke er berettiget til. Derfor kan man blive nødt til at se på hele dette område, samtidig med at man må se på hele det andet område, men nogle vil se på det ene område uden at se på det andet. Jeg ved da udmærket, at man fra hr. Ellemann-Jensens side gerne vil se på det, jeg nævnte sidst, men næppe ønsker at se på det, jeg nævnte først. Jeg mener bare, at tingene hører så fundamentalt sammen, hvis man vil gennemføre en ændring af de økonomiske udviklingstendenser i vort samfund; jeg mener, der er muligheder derfor. Men jeg erkender, at der ikke er muligheder i dette ting nu. Der er ikke et flertal, der ønsker en så konstruktiv og så bredt favnende politik, hvor vi simpelt hen vover at gøre op med dogmer, hvoraf visse i alt fald hørte hjemme helt tilbage i 1920'erne og 1930'erne, og andre ting, som vi har oparbejdet, men som vi ikke har råd til. Så vil man selvfølgelig sige: ja men når jeg nu nævner dette, hvorfor går vi så med til den førte politik? Der er vi nødt til at sige, at vi går med i den politik, der er mulighed for i øjeblikket, simpelt hen fordi vi erkender krisens alvor, og vi erkender, at vi er forpligtet til at være med til at mildne krisens belastning af de svage. Vi mener, vi skal være med til i alt fald at administrere krisen på en sådan måde, at vi socialt kan være det bekendt.

Bl.a. derfor er vi med, ikke fordi vi mener, at det, vi er med til i øjeblikket og hidtil har været med til, løser de fundamentale problemer i vort samfund, men vi håber, at vi kan fastholde det på dette niveau, så længe der er et bredere flertal i folketingset, der vil erkende, at den bredt favnende økonomiske politik, som jeg har sagt og skrevet, nødvendigvis må udgå fra den politiske midte, for der er ingen hellige køer på det økonomiske område, der ikke må blive slagtet.

Lad mig til slut om nærværende forslag sige, at dem kan vi selvfølgelig tilslutte os – det kan nok ikke undre nogen – som sagt, ikke fordi de ændrer noget fundamentalt, men fordi vi mener, at de er et led i en nødvendig forbedring af statsfinanserne.

(Kort bemærkning).

Gammelgaard (KF):

[Gammelgaard]

Jeg vil gerne spørge, om hr. Arne Bjerregaard vil afkræfte, hvad hans partis gruppeformand, hr. Chr. Christensen, sagde til Berlingske Tidende i går. Jeg citerer hr. Chr. Christensen:

»Regeringen havde foreslået en afgift på hjemmefremstillede sodavand for at få disse ligestillede med de fabriksfremstillede. Men da vi gik imod at beskatte den eneste fabrik af den slags ... foreslog vi i stedet videoafgiften.«

Bladet spørger derefter: »Men hvorfor så overføre tallet?« og hr. Chr. Christensen svarer:

»Det er altid sådan, at der kommer en afgørelsens time i sådanne forhandlinger, og beløbet skulle jo være der. Ellers skulle pengene findes et andet sted. Sådant er arbejdsbetingelserne. Det er forligets skavank og styrke.«

Kan hr. Arne Bjerregaard afkræfte dette?

(Kort bemærkning).

Arne Bjerregaard (KrF):

Jeg kan kun sige, at jeg har ført disse forhandlinger og kan bekræfte, at videobåndafgiften var inde på et langt tidligere tidspunkt end spørgsmålet om en afgift på sodavandsmaskiner.

Men i øvrigt mener jeg, at den rette at spørge for hr. Gammelgaard må være hr. Chr. Christensen, som har udtalt sig om dette.

(Kort bemærkning).

Chr. Christensen (KrF):

Jeg erfarer, at hr. Gammelgaard har trukket en samtale, jeg har haft med Berlingske Tidende, frem eller nogle bemærkninger, som Berlingske Tidende har fået fat på dér. Jeg vil gerne sige til hr. Gammelgaard, at jeg ikke selv har set det, men nu hører jeg, hvordan det er formuleret.

Jeg må sige det sådan, at diskussionen om et provenu på 15 mill. kr. fra videobånd i forhold til den afgift, der var beregnet lagt på sodavandsmaskiner, opstod på den måde, at i det øjeblik man i regeringen kommer frem med forslag om beskatning af sodavandsmaskiner og denne beskatning kun rammer én virksomhed i Danmark – det er i øvrigt en virksomhed, som på baggrund af et

vældigt initiativ, et godt arbejde, har arbejdet sig op og har fået en betydelig eksport, hvilket for øvrigt har medført, at man har fået diplom – så spørger vi: hvis man ved en beskatning af den art, der var foreslået, rammer en sådan virksomhed, så den ikke kan klare sig, hvordan vil det så gå med dem rundt omkring i landet, der går med tanker om at tage et initiativ med hensyn til sådan noget, skabe nye virksomheder? Det vil tage lysten fuldstændig fra dem, og det er netop den gruppe virksomheder, vi har hårdt brug for. På den baggrund måtte vi sige nej til den beskatning.

Det var så meningen, at man skulle have beskatning af videobånd i stedet for. Det er klart, at i det øjeblik der er en sum, man gerne skulle nå, så vil man gerne have det til at hænge sammen, men man kan ikke i den forbindelse komme og sige, at kristeligt folkeparti foreslår skat på videobånd for at få de 15 mill. kr. frem, der var beregnet at komme fra skat på sodavandsvirksomheden. Det var kun taget som eksempel på, at man skal nå den sum. Derfor er den fremstilling ikke korrekt.

(Kort bemærkning).

Gammelgaard (KF):

Det, jeg sagde i mit første indlæg, var, at det er fuldstændig tilfældigt, hvorledes regeringen er nået frem til sine provenuberegninger, idet man bruger én afgift til at nå frem til, hvilket provenu man får ind af en anden afgift. Det var det, hr. Arne Bjerregaard sagde at jeg ikke havde ret i.

Jeg må nu konstatere, at hr. Chr. Christensen har sagt, at det var rigtigt, hvad jeg sagde, nemlig at de 15 mill. kr. ikke er udregnet på baggrund af, hvad videoafgiften kan indbringe, men på baggrund af, hvad en afgift på hjemmefremstillet sodavand kan indbringe. Jeg må konstatere, som videobranchens advokat siger til Berlingske Tidende, at motiveringen er rent til grin, og at måden at nå frem til de 15 mill. kr. på må så den dybeste mistillid ikke blot til dem, der træffer sådanne afgørelser, men til hele grundlaget for afgiftsforliget.

(Kort bemærkning).

Askjær Jørgensen (FP):

[Askjær Jørgensen]

Jeg hørte, at hr. Chr. Christensen kom med noget, der for mig var helt ulogisk. Hr. Chr. Christensen siger, at når der er en enkelt virksomhed, der har været dygtig og har fået diplom og sådan noget, så skal man endelig beskytte den. Så må jeg spørge: hvis der nu havde været 5 eller 10 virksomheder af samme slags, fortjener de så ingen beskyttelse? På andre områder er der jo virksomheder, som har gjort noget, som jeg finder ganske udmærket. Der er for resten også en masse busselskaber, der har gjort noget godt for pensionister ved at arrangere billige rejser for dem; der er busselskaber, der har arrangeret gode rejser for vores skolebørn, og en masse andre ting. Jeg mener, det er prisværdige initiativer, de har taget.

Det vil sige, at når der er flere, der gør noget prisværdigt, så kan man godt give dem et ordentligt gok i nødden, selv om det rammer skolebørn og pensionister. Jeg synes, det er ulogisk at sige, at her er en enkelt, der har gjort noget godt; så må man endelig gå op på barrikaderne og forhindre det. Hvordan kan det, at en hel masse virksomheder har gjort det godt, berettigt kristeligt folkeparti til at give dem nogle ordentlige øretæver? Logisk forklaring udbedes.

(Kort bemærkning).

Chr. Christensen (KrF):

Hr. Askjær Jørgensen drager slutninger på et helt andet grundlag.

Må jeg sige til hr. Gammelgaard, at min afslutningsbemærkning heroppefra var den, at fremstillingen ikke var korrekt, men hr. Gammelgaard opfattede det, som om den var korrekt. Det ligger klart, at kristeligt folkepartis ønske var at få en afgift på videobånd. Det er klart fremført under forhandlingerne. Sigtet med denne afgift var bl.a. at få en registrering af videobånd og forhandlere heraf. Det forslag står for sig.

Derefter kommer forslaget om afgift på sodavandsvirksomhed. De 15 mill. kr., der kunne være indkommet ved skat på sodavandsvirksomhed, kan man ikke umiddelbart flytte over og sige, at da vi ikke kunne få dem fra sodavandsvirksomhed, så vil vi have dem fra videobånd. Det er to helt forskellige tilfælde.

Når det er kædet sammen i Berlingske Tidende, som det åbenbart er, er det uden

tvivl ud fra den betragtning, at spørgsmålet er, om det absolut er 15 mill. kr., der skal til, eller om det kan være et andet beløb. Der er mit svar, at om det er 15 mill. kr. eller 20 mill. kr., er ikke for os det afgørende. Det afgørende er, om vi kan få denne registrering.

Med hensyn til virkningen af afgiften på en enkelt virksomhed tror jeg, at hr. Askjær Jørgensen udmærket forstår baggrunden for initiativ i erhvervslivet. Sådant initiativ har vi hårdt brug for. Sådant initiativ ønskede vi ikke at slå i stykker. Om det er 1, 2 eller 3 virksomheder, om den er placeret det ene eller det andet sted i landet, er ikke for os det afgørende. Det afgørende er, at man ikke kommer til at lægge en klam hånd på videreudviklingen af et sådant initiativ, men i stedet for giver det et løft.

Flygaard (DR):

Her ved førstebehandlingen skal jeg i overvejende grad gøre nogle principielle betragtninger gældende om de 13 lovforslag, der er fremsat.

For det første vil jeg gerne gøre nogle bemærkninger om de beskæftigelsesmæssige virkninger af de lovforslag, der er lagt frem. Det er ikke nemt at beregne den helt nøjagtige virkning rent beskæftigelsesmæssigt, men meget tyder på, at de fremsatte forslag vil have en beskæftigelsesmæssigt negativ virkning i størrelsesordenen 5.000–6.000 arbejdspladser, måske en lille smule mere.

I den forbindelse vil jeg godt pege på, som andre ordførere har gjort det, at det forekommer ikke at være særligt gennearbejdede forslag, når man i det hele fra regeringens side synes at have regnet med en uændret efterspørgsel, altså faktisk en uelastisk efterspørgsel. Jeg har umiddelbart svært ved at se, at den forudsætning vil slå til i alle tilfælde, og derfor mener jeg, at det i skatte- og afgiftsudvalget må blive en opgave at få disse problemer omkring efterspørgslen nærmere belyst og få at se, om regeringen i mellemtiden har fået lavet nogle beregninger.

Dernæst vil jeg vedrørende det sociale perspektiv i denne lovgivning sige, at det forekommer mig, at lovgivningen er sammensat på en sådan måde, at den i høj grad vender, hvad man kunne kalde den tunge ende nedad. Det gælder f.eks. i relation til

[Flygaard]

spørgsmålet om lempelsen af bilbeskatningen, og det drejer sig om spørgsmålet om busrejserne sydpå, det, vi vel nærmere burde have kaldt en »lex Flensborg«.

En række af regeringens forslag har som fællesnævner, at man vil have en indeksering af afgifterne. Det kunne der i en større sammenhæng måske siges noget positivt om, men det måtte i hvert fald forudsætte, at regeringen var mere konsekvent, end tilfældet er, og det måtte i hvert fald forudsætte, at regeringen på en række andre områder, hvad angår den økonomiske politik, var interesseret i og villig til at komme med nogle tiltag, men det synes indtil dato ikke at være tilfældet.

Jeg vil dog gerne føje til, at hvis man går over til indeksering af afgifterne, så medfører det vel, at folketinget umiddelbart mister en kontrolmulighed, for så tænker man måske ikke så meget på det, når afgifterne går op eller ned – det er nok i højere grad det første, der bliver tilfældet som følge af en stort set stedsevarende prisstigning.

Vi mener i hvert fald, at det må være op til regeringen, og at regeringen i langt højere grad burde satse på en konkurrenceforbedrende politik gennem konkurrenceforbedrende foranstaltninger, og her kommer man efter vor opfattelse ikke uden om en ændring af den valutapolitik, der for øjeblikket føres fra regeringens side. Man kommer efter vor opfattelse heller ikke uden om at se på besparelser, og jeg vil gerne meget kraftigt understrege, at det skal være besparelser, der er socialt ansvarlige. Jeg synes nok, at regeringen, både hvad angår valutapolitikken og hvad angår socialt ansvarlige besparelser, i hvert fald indtil dato klart har svigtet.

På den baggrund må jeg sige, at på det foreliggende grundlag må retsforbundet afvise forslagene om afgiftsforhøjelser.

Jeg vil også gerne gøre nogle bemærkninger i relation til EF og den problemstilling, der kan være med hensyn til fællesmarkedet.

Jeg vil gerne spørge, om regeringen har undersøgt, om passagerafgiften er i overensstemmelse med EF-reglerne. Har man spurgt i EF, om man kan gennemføre noget sådant? Det kommer jo rent faktisk til at virke diskriminerende. Grænsehandelsproblemet er i øvrigt i meget høj grad et produkt af en række EF-bindinger, der forhindrer os i i vidt omfang at føre en selvstændig afgiftspolitik,

også for så vidt angår gifikatter, hvor vi har en naturlig dansk tradition for vor måde at beskatte på.

Jeg skal også gøre en enkelt bemærkning om det, man måske kunne kalde den moralske side af disse forslag. Jeg ved ikke, om man har haft droit moral i tankerne, når man foreslår en videobåndafgift, specielt for så vidt angår indspillede bånd. Tror man virkelig, at man derved kan begrænse de obscure film, det være sig porno, det være sig vold? Det tror jeg afgjort ikke man kan. I den forbindelse, hvad også andre ordførere har været inde på, er jeg bange for, at man ved en sådan beskatning i høj grad kommer til at ramme kulturelle aktiviteter, som man vel egentlig ikke tilsigter at ramme, men hvor det rent faktisk må blive resultatet. Det mener jeg også at vi må have set lidt nærmere på i udvalget.

Som en fortsættelse af disse bemærkninger vil jeg gerne knytte nogle bemærkninger til spørgsmålet om ophavsretten. Tror regeringen ikke, at der nu vil finde endnu flere omgørelser sted af bestemmelserne om ophavsret? Vil man ikke i endnu højere grad tappe fra fjernsynet? Vil man ikke drive endnu flere ud i endnu flere ulovligheder? Eller er regeringen af den opfattelse, at udviklingen alligevel er løbet fra den, så man lige så godt kan tage en afgift, og så må man se stort på ophavsretten?

For så vidt angår lovforslaget om afgift af visse detailsalgpakninger mener jeg, at det har to skavanker. Jeg synes nok, at der kommer en vis erhvervsmæssig forvridding, og jeg synes også, at man beskatter meget skævt, når man i overvejende grad letter afgiften på pap og laminat, for jeg har forstået, at de papæsker, papkartoner, man bruger, i realiteten er billigere end flasker. Jeg ved godt, at man vil henvise til nogle miljømæssige hensyn, men jeg vil godt sætte et lille spørgsmålstegn ved, om der er en sådan grad af entydighed set ud fra et miljømæssigt synspunkt, for det at vaske flasker medfører jo, at der bliver udledt sulfo i naturen, og det bør man vel egentlig også tage i betragtning.

Man skal rent praktisk og erhvervsmæssigt ikke se bort fra, at hvis man f.eks. tager en sådan drik som juice, så er det vel således, at 80–90 pct. bliver solgt på papkartoner, medens kun 10–20 pct. bliver solgt på flaske. Det vil også medføre et vældigt pres for en

[Flygaard]

omlægning, som jeg som nævnt ikke umiddelbart finder særlig velmotiveret.

I det foreløbige notat, vi fik fra regeringen, havde man i parentes skrevet »juice«, og jeg vil gerne spørge, om det er meningen, at det kun skal gå på kartoner, der bliver benyttet til juice, ikke kartoner, der f.eks. benyttes til mælk og mælkeprodukter.

For så vidt angår spørgsmålet om ændring af afskrivningsreglerne for personbiler, det, man kalder blandede køretøjer, skal jeg meddele, at vi kan støtte forslaget. Vi synes nok, at den grænse, der er for øjeblikket, de 65.000 kr., er helt ude af takt med den faktiske prisudvikling. Grænsen på de 100.000 kr. kan man selvfølgelig altid diskutere, men det er nok nødvendigt at have en grænse, ud fra den betragtning, at den fordeling, der finder sted imellem andelen til privat kørsel og andelen til erhvervsmæssig kørsel, ikke umiddelbart er nem at fastsætte nøjagtigt. Derfor skal man nok være lidt tilbageholdende på det pågældende område, og det mener jeg også regeringen har været med det foreliggende forslag.

Med hensyn til spørgsmålet om registreringsafgiften har jeg dels en positiv bemærkning, dels en mere kritisk bemærkning.

Der ligger nok en erkendelse fra regeringens side i, at man nu foretager en vis nedsettelse af denne afgift, fordi den faktisk var blevet så høj, at bilsalget faldt meget stærkt. Men jeg vil stille mig tvivlende over for, om den ændring, der finder sted, i synderligt omfang vil komme til at påvirke salget af biler. En bil vil stadig væk være forholdsvis dyr at købe, og jeg tror ikke, at effekten, set ud fra dette synspunkt, vil blive særlig stor.

Hvad angår spørgsmålet om sikkerhedsudstyr er det da rigtigt, at man simpelt hen kan fastsætte ved lov, at der skal være så og så meget sikkerhedsudstyr, men det svarer vel ikke så godt til dansk mentalitet, til dansk indstilling, at have så meget kontrol, og derfor vil det nok være mindre hensigtsmæssigt, mindre rimeligt og mindre venligt over for befolkningen at gennemføre en sådan lovgivning. Men bliver en sådan lovændring ikke gennemført, må man nok erkende, at incitamentet til at skaffe sig yderligere sikkerhedsudstyr – så vidt jeg kan se på den korte tid, der har været til at se lovforslagene igennem – vil have en udtalt tilbøjelighed til at falde væk.

Jeg skal også gøre et par bemærkninger om lovforslaget vedrørende afgift af visse busrejser, det forslag, som jeg mener regeringen med føje burde have kaldt »lex Flensborg«, for det er i realiteten det, det er.

Jeg kan forudse, at der vil blive en hel del vanskeligheder med at administrere en sådan ordning. Jeg vil f. eks. gerne spørge: hvis man nu kører til en campingplads, hvad mange har gjort, tæt ved grænsen og står af dér, falder man så ind under bestemmelserne? Falder busselskabet eller charterselskabet, eller hvad man nu vil kalde det, ind under den pågældende regel? Hvad ligger der i udtrykket »til landegrænsen«? Må man godt køre til Haderslev, til Åbenrå eller til Sønderborg? Eller kun til Tinglev eller Vojens?

Jeg vil også gerne spørge: hvis man kører med et køretøj, der er udenlandsk indregistreret, falder man så udenfor, eller falder man indenfor, hvis man har dansk bopæl? Hvis man falder udenfor, når man benytter et udenlandsk køretøj – jeg har ikke umiddelbart kunnet se noget om det i lovforslaget, og det står der måske heller ikke – så kunne man jo forestille sig, at der blev en enestående chance for tyske vognmænd for at overtage trafikken, og det var vel ikke just meningen med det pågældende lovforslag.

Jeg skal også gøre nogle enkelte bemærkninger af principiel karakter om lystfartøjslovforslaget.

Vi siger ja til det, der betyder ophævelse af lov om oprettelse af et lystfartøjsregister. Det er ud fra en almindelig skeptisk indstilling til at sætte alt og alle ind i et register, med usikkerhed med hensyn til, hvad det i fremtiden måtte blive brugt til, enten bevidst eller ubevidst, ved befalet udlevering eller ved fejlagtig udlevering, eller hvad man i øvrigt kunne tænke sig.

Men vi siger nej til omlægning af afgiften med den generelle motivering, jeg har givet i starten, nemlig at vi i den foreliggende situation ikke vil være med til afgiftsforhøjelser, i hvert fald slet ikke ud fra et isoleret synspunkt.

Til slut vil jeg gerne komme med nogle få betragtninger om den, forekommer det mig, meget lange række af straffebestemmelser, der er i nogle af forslagene.

Jeg skal ærligt tilstå, at jeg ikke har haft lejlighed til nøje at læse dem igennem, men det forekommer mig, at man fra regeringens

[Flygaard]

side i betydeligt omfang vil stramme den strafferetlige praksis på området. Jeg synes, vi i høj grad har behov for – det forventer jeg da også at regeringen vil være i stand til at opstille – i forbindelse med de foreliggende lovforslag at få en samlet oversigt over, hvad det egentlig er, man vil igennem med på det strafferetlige område. Én ting vil jeg i hvert fald gerne pege på. Jeg vil advare meget stærkt imod, at man for så vidt angår simpel uagtsomhed indfører straffe, der betyder en væsentlig skærpelse af den strafferamme, vi har for øjeblikket. Det skal ikke være ved at straffe sig igennem, en regering og et samfund som det danske klarer sig; det synes jeg er en uværdig måde at klare problemerne på.

Jeg skal til slut sige, at selv om vi har tilkendegivet vores generelle holdning til de fremsatte lovforslag, vil retsforbundet gerne være med til i udvalget at se på, om der er mulighed for på en række områder at få ændret de fremsatte lovforslag, således at de bliver mere antagelige. Det vil vi måske prøve på i forbindelse med nogle ændringsforslag. Retsforbundets principielle stilling til de fremsatte lovforslag ligger derimod fast: vi vil ikke i den foreliggende situation, uden at der foreligger andet fra regeringen, være med til afgiftsforhøjelser.

Arentoft (FP):

Hr. Bernhard Baunsgaard sagde bl. a. vedrørende lystbådeafgiften, at nu kommer de store både til at betale mere og de små både mindre. Det er næppe rigtigt, for med dagens lystbådepriser er der ingen tvivl om, at alle kommer til at betale mere.

Det er de 0,75 pct., senere 1 pct. af forsikringssummen, der bekymrer mig mest, fordi mange kan fristes til at underforsikre, og det kan koste dyrt ved brand eller havari eller forlis. Tænk blot på de mange bådejere, der havde deres båd liggende til ankers på vestvendte kyster i går – det er gået hårdt ud over mange af dem.

En anden ting, der bekymrer mig ved lystbådeafgiften, er, at nu tager man først 1 pct. Det er en parameter, som meget nemt kan ændres til 2 pct., 3 pct., 4 pct.; det har vi desværre mange afskrækkende eksempler på.

Jeg vil da godt spørge ministeren, om ikke han er bange for, at mange vil underforsikre.

Jeg vil også godt spørge ministeren, om der er noget, der forhindrer, at man registrerer sin båd f. eks. i Sverige og betaler sin forsikring dér og på den måde undgår denne forsikringsafgift eller lystbådeafgift.

Men jeg vil da også gerne rose skatteministeren, for han er dygtig, han er en dygtig skatteteoretiker; det tror jeg ikke nogen vil benægte. Jeg er imponeret af, at det er lykkedes ham at overtale regeringen og størstparten af den socialdemokratiske gruppe og foligspartierne til at fremsætte denne lovpakke.

For mig at se kniber det lidt med skatteministerens politiske fingerspidsfornemmelser, når han netop fremsætter denne lovpakke umiddelbart før kommunalvalget. Jeg tror ikke, at skatteministeren er ubekendt med, at disse lovforslag ikke er særlig populære i befolkningen. Der er truet med folketingsvalg af statsministeren, og heller ikke derfor kan jeg se, at det er særlig smart at fremsætte sådanne forslag netop nu.

Derfor vil jeg da gerne efterlyse – hvis ministeren ellers vil røbe det – hvad der er den egentlige årsag. Jeg har hørt to forklaringer. Den ene er, at det jo kun drejer sig om 1,4 mia kr. i første omgang, hvor der faktisk var truet med 2 mia kr., så det skulle altså vise, hvor god man er. Den anden forklaring, som jeg har fået ved at spørge flere socialdemokratiske kolleger her i folketinget, er, at man gerne vil være ærlig, man vil ikke komme med sådan noget efter kommunalvalget, det skal komme før kommunalvalget. Jeg tror ikke på den ærlighed, det gør jeg altså ikke, og derfor vil jeg gerne spørge skatteministeren: hvad er den virkelige årsag til, at man fremsætter det netop nu og med denne hast?

Vedrørende forslagene om afgift af vin og frugtvin, tobak og chokolade- og sukkervarer kan man, selv hvis afgifterne bliver vedtaget, fortsat tjene meget ved at købe i udlandet, og derfor kan indkøbsrejser fortsat betale sig og faktisk give helt gode fortjenester. Selv med busafgiften er jeg lige ved at tro at indkøbsrejser syd for grænsen alligevel vil give overskud, men selvfølgelig et betydeligt mindre overskud.

Det, jeg her har sagt, vil jeg kalde negativ kritik, og dermed mener jeg, at det fremsatte er noget møg. Jeg kan bedre lide positiv kritik, og i stedet for det skidt vil jeg hellere komme med et positivt forslag. Mit positive forslag til skatteministeren er: stryg den

[Arentoft]

busafgift! Sæt afgifterne ned på vin, spiritus, tobak og chokolade! Det vil have en lang række fordele: det vil formindske grænsehandelen ganske automatisk, og det vil være til overordentlig stor gavn for vore egne handlende. Det vil få tyskere, svenskere og nordmænd til at strømme til Danmark for at købe disse ting, som de kan få betydelig billigere, hvis vi sætter afgifterne ned, end de kan hjemme, og det vil være med til at styrke vores valuta. Og sidst, men ikke mindst: det vil sætte mange mennesker i gang uden kunstige greb fra regeringens side, men helt naturligt, fordi der bliver behov for mere arbejde, når der kommer flere kunder til landet.

Dette er et positivt forslag, og det vil jeg gerne høre ministerens kommentarer til.

Ministeren for skatter og afgifter (Mogens Lykketoft):

Der er blevet talt om »gale mænds værk« og om »røveri«. Jeg mener, det er udtryk for, at nogle af det danske sprogs stærkeste glosser devalueres hurtigere end de danske punktafgifter. Hvad er det, vi taler om her? Vi taler om en pakke af afgifter, afgiftsjusteringer, som ville være en rimelig politisk ekspeditionssag, uanset om den ansvarlige minister for skatter og afgifter hed Grünbaum, Poul Møller, Anders Andersen eller Mogens Lykketoft. Der er tale om pristalsregulering af et afgiftstryk, som ikke er meget anderledes end den form for automatik, enhver faglig organisation med respekt for sig selv allerede har gennemført for sit kontingents vedkommende.

Jeg må måske i den forbindelse bede om formandens tilladelse til at fremkomme med et citat, som stammer fra en pjece, udgivet af en mig nærstående organisation, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, i september 1980. I denne pjece hedder det:

»De enkelte økonomisk-politiske instrumenter bør i videst muligt omfang indrettes, så de tilpasser sig automatisk til skift i konjunkturerne, uden at det kræver nye politiske indgreb.«

Derefter nævnes der nogle eksempler, og så står der:

»Som et andet eksempel kan nævnes en ændring af en række specielle vareafgifter fra at være kroneafgifter pr. vareenhed til at væ-

re procentandele af varepriserne eller en sats, der årligt pristalsreguleres.«

Senere står der:

»Med disse ændringer ville man undgå en helt overflødig årligt tilbagevendende politisk dramatik i forbindelse med justering af sats, der skal til alene for at opretholde et uændret skattetryk.«

Det er en problemstilling af denne art, vi skal tage stilling til, hverken mere eller mindre, snarere lidt mindre.

Jeg anser det for en vigtig principiel nydannelse, at man får en pristalsregulering af de såkaldte giftskatter. Det er ikke rigtigt, at en sådan automatik i afgiftssystemet betyder, at regering eller folketing giver afkald på et styringsmiddel. Det at ændre afgiftssystemet på denne måde er blot udtryk for, at man ændrer beslutningsprocessen, sådan at den for så vidt angår udviklingen i disse punktafgifter bliver den samme, som den allerede er for så vidt angår momsens tryk på befolkningen ved uændret sats og indkomstskattens tryk på befolkningen ved uændret sats.

Så har man talt om beskæftigelsesvirkningen af det her. Man kunne lige så godt tale om beskæftigelsesvirkningen af, at momsen med en uændret procent stiger i provenu fra det ene år til det andet. Men det gør man selvfølgelig ikke. Det kan enhver se ikke er nogen meningsfyldt diskussion. Man fremfører forskellige eksempler på modelregnerier, som vistnok ikke er efterprøvet, heller ikke på modellernes egne forudsætninger, men det skal jeg vende tilbage til. Jeg mener, at der i bund og grund er tale om en falsk problemstilling, idet dette kun med rimelighed kan anskues i en meget større sammenhæng med bevægelser til og fra statens indtægter og udgifter og i sammenhæng med, at de samlede offentlige indtægter i 1982 antagelig vil blive omkring 180 mia kr., og det, vi taler om her, er 1,4 mia kr.

Når det alligevel er vigtigt at gennemføre disse lovforslag, har det i virkeligheden mest noget at gøre med at vedligeholde de forskellige skattekilder. Det er selvfølgelig udtryk for en mere langsigtet betragtning, og det er udtryk for, at regeringspartiet regner med at have ansvaret for den økonomiske politik nogle år frem. Det kan ikke nytte noget for ansvarlige politiske partier år for år under henvisning til konjunkturerne at oparbejde et efterslæb, sådan at det, der er det naturlige

[Ministeren for skatter og afgifter]

indtægtsgrundlag for staten, kommer længere og længere tilbage i forhold til det, der er det naturlige udgiftsniveau for det offentlige, også under bedre konjunkturer end de nuværende. Vi ved, at selv de udgifter, der ikke er affødt af den nuværende økonomiske lavkonjunktur, udvikler sig mindst i takt med pristallet. Vi ved, at moms og indkomstskatterne følger med op, men vi ved, at der er nogle punktafgifter, der ikke automatisk gør det, og det er derfor, vi er samlet her i eftermiddag.

Hvis vi år for år lod stå til, hvis vi år for år sagde: der er økonomisk krise, vi lader de 20 mia kr., der kommer fra punktafgifter, der ikke automatisk justeres, stå fast, så kunne vi i senere og bedre tider meget nemt risikere, at folketinget pludselig for at få saneret økonomien skulle tage stilling til meget store forhøjelser enten af punktafgifter eller af moms, og så ville man få lønglidning, så det vaskede sig.

Derimod tror jeg, at det er, for at sige det mildt, en meget overdreven og forkert forventning, at justeringer af denne type og på dette tidspunkt skulle udløse nævneværdig lønglidning. Jeg skal minde om, hvad det er for prisforhøjelser, der skal tages stilling til.

Der skal tages stilling til en prisforhøjelse på en pilsnerøl på 11 øre, inklusive virkningen af emballageafgiften, og på 10 øre for en lys pilsner. Der skal tages stilling til en forhøjelse på en almindelig flaske vin på genbrugsflaske på 70 øre, inklusive emballageafgiften, en enestående stor forhøjelse på den finskárne tobak, men det har, som det fremgår af bemærkningerne, noget at gøre med, at den konkurrerer med de fabriksfremstillede cigaretter, men så en forhøjelse af den groftskárne tobak på 1 kr. 75 øre pr. pakke og på 100 g chokolade på mellem 35 og 40 øre. 5 øre på en ispind og 55 øre på et pund kaffe. 1 kr. 25 øre på nogle pærer og noget på nogle videobånd. Tallene har været nævnt.

Det er det, der sker før årsskiftet, og som skulle udløse en hidtil uset lønglidning i det danske samfund. Der er tale om prisjusteringer, som folk næsten ugentlig oplever i butikkerne i samme størrelsesorden af helt andre grunde.

Man har nævnt, at fagbevægelsen tidligere har udtrykt betænkeligheder og også efter pakkens offentliggørelse har givet udtryk for

kritik. Jeg vil godt slå fast, som det har været sagt, at vi ikke hæver det samlede skattetryk med disse afgifter. Det er vel tvivlsomt, om vi opretholder det helt præcist fra 1981 til 1982, det kan være, det falder en anelse. Derfor er der heller ikke tale om noget løftebrud over for dem, der indgik overenskomster i foråret, ved at disse afgifter og afgiftsjusteringer gennemføres.

I øvrigt vil jeg gerne tilføje, at forligspartierne ved udformningen af dette kompromis i virkeligheden i meget vidt omfang har taget højde for den kritik, der er fremført fra fagligt hold. Det giver sig udtryk i, at der i kalenderåret 1982 kun bliver tale om et merprovenu på netto 1,4 mia kr., ikke de oprindeligt forudsatte 2 mia kr. Og det giver sig udtryk i, at der kommer en glidende start og ikke en hel masse afgifter pr. 1. januar, som der oprindeligt var forestillinger om. Det, der nu sker, er altså nogle forhøjelser nu og nogle pr. 1. april 1982 og nogle pr. 1. juli 1982.

Jeg tror ikke, at de prisforhøjelser, der her er tale om – jeg har nævnt dem i første fase, og jeg kan tilføje, at de væsentligste af de efterfølgende er 1 kr. 45 øre på en pakke cigaretter pr. 1. april og 14 øre på en pilsner, 73 øre på en flaske vin, når vi kommer hen midt i 1982, og 6 kr. på en flaske akvavit – vil udløse nogen yderligere lønglidning.

Man har beskæftiget sig meget med den efter min mening falske problemstilling: hvad betyder det her isoleret? Der hos sig meget store misforståelser gældende hos adskillige medlemmer af folketinget og hos adskillige partier i folketinget om de samfundsøkonomiske virkninger af denne pakke, også selv om man, hvad jeg ikke vil gøre, gik ind på den tankegang, at det var rimeligt at anske den isoleret ud fra de økonometriske modeller, vi sædvanligvis anvender både i centraladministrationen og i fagbevægelsen, når man skal vurdere, hvordan det virker, man kalder marginale ændringer af den ene og den anden art, på forbruget, på beskæftigelsen, på betalingsbalancen.

Hvis man vælger – hvad jeg kan forstå har været forsøgt af flere af ordførerne, men jeg kan sige uden held – at indkredse ved hjælp af sådanne mekanismer, hvad er så de samfundsøkonomiske virkninger af dette her isoleret betragtet i 1982? Så kan man gøre op, at det drejer sig om 1,4 mia kr. af et skønnet privatforbrug på 260 mia kr. i det danske

[Ministeren for skatter og afgifter]

samfund. Altså ca. ½ pct. Og man kan gøre op, at den isolerede beskæftigelsesvirkning, der skulle udgå fra denne afgiftsstramning, i forhold til den situation, som ingen havde forestillet sig, at vi skulle have et faldende skattetryk i 1982, ville være en nedgang, ikke på de mange tusinde, der har været nævnt, men på 1.400 efter modelberegningerne og en tilsvarende forbedring af betalingsbalancen på 600 mill. kr.

Nu holder disse tal nok ikke engang på deres egne forudsætninger; der er jo en række af afgifterne, der har mindre direkte forbrugsbegrænsende karakter og mere har karakter af at flytte forbruget over til det danske samfund. Jeg skal nævne buscharterafgiften, der nok vil hjælpe noget på den hjemlige omsætning. Jeg skal nævne emballageafgiften, der har en virkning på genbrug.

Omvendt kan man selvfølgelig gøre sig nogle overvejelser om, hvordan bilafgiften vil virke, men de tal, der har været nævnt fra autobranschens side vedrørende beskæftigelsesvirkningerne, er meget optimistiske. De skulle – hvis de holder stik – være, som også den socialdemokratiske ordfører var inde på det, udtryk for, at vældig mange virksomheder i den branche hænger i et hålmstrå og ved disse forholdsvist begrænsede forskydninger skulle kunne blive rettet så meget op, at der endda samlet var store positive beskæftigelsesvirkninger af denne pakke. Det tvivler jeg lidt på, men hvis man skulle tage de udtalelser og den vurdering, der er fremkommet fra direktør Nedergaard fra Danmarks Automobilforhandler Forening, for pålydende, så ville det være tilfældet.

Jeg vil i øvrigt godt gøre den generelle bemærkning, som også hr. Bernhard Baunsgaard var inde på, at det egentlig er lidt stærkt at høre partier, der har foreslået besparelser mellem 14 og 20 mia kr. – jeg kan ikke rigtig huske, hvor højt vi er oppe i øjeblikket – i folketinget, gå herop og sige: nu kommer regeringen med 1,4 mia kr. i afgiftsforhøjelser, det går ud over beskæftigelsen. Hvordan tror man egentlig besparelser på 14–20 mia kr. vil virke på beskæftigelsen? Det kunne det være interessant at få efterprøvet, og jeg går ud fra, at når man på andre områder er i stand til at lave økonomiske modeller og regne det ud, så kan man nok også gøre det for så vidt angår disse forslag.

Min vurdering vil være, at det at opstille besparelser og nedskæringer på de offentlige udgifter som alternativ til afgiftsreguleringer er det samme som med hensyn til aktivitet og betalingsbalance at opnå de samme virkninger på en anden måde. At der politisk og indholdsmæssigt er en lang række andre forskelle, skal jeg ikke fordybe mig i. Det er i hvert fald lidt vel stærkt at tale om, at de, der vil justere afgifter, rammer beskæftigelsen, mens de, der vil spare de samme beløb, ikke rammer den. Det lyder hult – det er hult. Det lyder forkert – det er forkert.

Må jeg med hensyn til bilbeskatningen gøre nogle principielle bemærkninger i første omgang. Det, der sker, er, at man også for så vidt angår bilbeskatningen går ind på pristalsreguleringstankegangen, selv om det, når vi taler om den værdisafgift, som registreringsafgiften jo er, betyder lempelser i forhold til en videreførelse af det nuværende system. Sagen er, at den hidtidige indretning af registreringsafgiften har betydet det samme, som det ville have betydet for personbeskatningen, hvis vi ikke havde haft pristalsregulering af personfradrag og skalatrin, nemlig en successiv stramning, en successiv forhøjelse af den procent af den samlede udsalgspris, der er afgifter til det offentlige, fordi vi lever i et inflationssamfund, fordi der er et trin i skalaen, som ikke er blevet reguleret. Det er den tilstand, vi ændrer, og vi gør det på en måde, så det giver en ens lempelse for alle biler, uanset værdi, og vi gør det på en måde, der i virkeligheden kun genetablerer afgiftstrykket, som det var for ganske få år siden. Tilsvarende betragtninger kan anføres vedrørende den ændring, der er foreslået for så vidt angår bilafskrivningerne.

Jeg mener, det er både fornuftige og acceptable ændringer, og jeg mener ikke, at de kan betegnes som nogen ovenlætning i regeringens trafikpolitik. Jeg mener igen, det er udtryk for devaluering af de store ord, når det af hr. Rahbæk Møller blev sagt, at socialdemokratiets trafikpolitik nu lå i ruiner. Jeg tror, at enhver nøgtern kalkule over, hvordan udviklingen har været i omkostningerne ved individuel og kollektiv trafik, vil vise, at der ikke over bare et kortere åremål eller ved gennemførelsen af dette forslag sker nogen afgørende forskydning til gunst for privatbilismen, men der sker en lempelse i forhold til den situation, vi er i lige præcis nu. Jeg tror

[Ministeren for skatter og afgifter]

altså også, at har der været et behov, så er tidspunktet netop nu til stede, når vi hører, hvordan forholdene er i autobranchen.

Der har fra hr. Ellemann-Jensens side og fra anden side været stillet nogle spørgsmålstegn ved, om provenuet holder, om omsætningen af disse højt beskattede varer holder, hvis vi laver afgiftsforhøjelser eller afgiftsreguleringer svarende til ½ pct. af det samlede privatforbrug. Det tror jeg faktisk man med stor sikkerhed kan sige at det gør i overvejende grad. Der er ingen som helst grund til at tro, at det, fordi man på de fleste varer gennemfører så forholdsvis moderate afgiftsforhøjelser som her, specielt skulle påvirke forbruget af netop disse varer. Det tror jeg at hr. Ellemann-Jensen med sit kendskab til nationaløkonomi vil være i stand til at give mig ret i.

Så er der spørgsmålet om afgiftstrykket – ja, jeg har været lidt inde på det, men jeg er nødt til at gentage det. Der vil ikke ske nogen stigning i det samlede skattetryk fra 1981 til 1982. Det samlede skattetryk i 1981 og i 1982, skatters og afgifters andel af de private indkomster, vil uændret ligge på knap 45 pct. Det var også det, det var tilbage i 1974. Det er rigtigt, at vi i mellemtiden har været længere nede, fordi venstregeringen gennemførte nogle indkomstskattelettelser, som der aldrig har været samfundsøkonomisk dækning for, og som i mellemtiden er blevet opvejet af modgående ændringer i skatter og afgifter.

Derfor skal jeg komme med nogle bemærkninger om enkelte af afgifterne og enkelte af de problemer, der har været rejst under debatten.

Med hensyn til registreringsafgiften har man peget på som et tilsyneladende problem, at man med den administrative forenkling, der foreslås ved at indregne så at sige den rabat, der gives specielt for sikkerhedsudstyr i dag, i selve skalaen, ikke længere ville præmiere sikkerhedsudstyr. Jeg er nødt til at sige, at det er en falsk problemstilling. Sagen er, at man har begrænset nogle beløb i den nuværende lovgivning og har fastsat så og så meget i afgiftsnedsættelse for sikkerhedsudstyr. Det sikkerhedsudstyr, man kræver, er praktisk talt for alles vedkommende indbygget i bilerne i dag. Ekstra sikkerhedsudstyr vil med den konstruktion, vi har, ikke blive præmieret alligevel. Der er altså administrati-

ve grunde til, at man sletter det og siger, at hvis ikke de krav, vi i dag stiller til sikkerhedsudstyret, er skarpe nok, så kan folkettingen jo beslutte at skærpe dem. Men de fleste af de ting, vi giver afgiftsnedsættelse for i dag, er indbygget og/eller lovpligtige.

Der har været talt om de små både eller bådene i det hele taget, og jeg må sige, at bekymringen for jollerne og de små sportssejlbåde er ubegrundet. Deres afgift vil snarere falde end stige efter den ændring af forsikringsafgiften, der her er foreslået.

Hr. Arentoft var inde på nogle bekymringer om risikoen for underforsikring. Det er klart, at den kan være til stede, men forsikringsselskaberne kan jo afslå at underforsikre og vil også i vidt omfang gøre det, hvad jeg synes er en rimelig praksis.

Hr. Arentoft er også inde på, at man kan forsikre sig i udlandet. Der skal jeg gøre hr. Arentoft opmærksom på, at både den nuværende forsikringsafgift og den her foreslåede ændring bygger på den konstruktion, at hvis man forsikrer i udlandet, så skal man selv indbetale afgiften til den danske stat. Det er klart, at der er mulighed for omgælder, snyd, det er der i alle afgifter, men man kan ikke på lovlig vis unddrage sig forsikringsafgiften ved at forsikre i udlandet.

Der har udspringet sig en højst interessant diskussion om sodavandsmaskiner og videobånd. Jeg har, kan jeg oplyse folkettingen om, deltaget i alle forhandlingerne, jeg har været med til alle møderne, hvor vi har drøftet disse ting. Det handlingsforløb, som fremgik af Berlingske Tidende forleden dag – og jeg forstår da godt, når man læser Berlingske Tidende, at der kunne være noget for hr. Gammelgaard at bore i dér – har Berlingske Tidende ganske og aldeles misforstået. Jeg forstår også, at kilden til Berlingske Tidendes artikel er en person, der ikke har deltaget i forhandlingerne.

Sagen er, som rigtigt påpeget heroppefra af hr. Arne Bjerregaard, som har deltaget i forhandlingerne lige så ofte som jeg, at videobånd var inddraget i forhandlingerne på et meget, meget tidligere tidspunkt. Det beløb, der er anført som skønnet provenu ved at inddrage videobånd under den afgiftslov, vi har i øjeblikket for andre varer, er afgivet ud fra bedste overbevisning i departementet for told- og forbrugsafgifter, fuldstændig uafhængigt af, hvilket provenu man på et tids-

[Ministeren for skatter og afgifter]

punkt skønnede der måtte være ved under visse forudsætninger at lægge en afgift, som ikke blev til noget, på sodavandsmaskiner og kulsyrepatroner.

Jeg håber, det er et udtømmende svar, sådan at vi i hvert fald i den videre færd vedrørende disse afgiftsforslag kan blive fri for at diskutere noget sådant – med formandens tilladelse – pjat.

Der har også været talt om buscharterafgiften, og der har været anført forskellige betænkeligheder ved hele konstruktionen. Jeg vil gerne sige, at jeg betragter buscharterafgiften som en rimelig grænsehandelsvænsforanstaltning, som kan være til gavn beskæftigelsesmæssigt og omsætningsmæssigt for detailhandelen i en betydelig del af landet og selvfølgelig også værne en række af de andre afgifter. Derfor er det en lidt kunstig problemstilling, når hr. Ellemann-Jensen på et tidspunkt i sit indlæg var inde på, at det var åbenbart for buscharterafgiftens vedkommende, at det provenu ville den nok ikke indbringe – det, som var anført i bemærkningerne til lovforslaget under forudsætning af uændret aktivitet på området. Det er selvfølgelig rigtigt, men det er helt sikkert, at den i sine indirekte virkninger vil indbringe mindst det provenu ved at værne de øvrige afgifter, og det er for så vidt en nok så interessant betragtning.

Jeg skal bekræfte, at afgiften vedrører busrejser til udlandet, også hvis busserne er udenlandsk ejede, at afgiften vedrører kørsel til grænsen eller dansk havn, hvis der er en viderebefordringsaftale på den anden side, og at afgiften vedrører kørsel til grænsen eller dansk havn, hvis en udenlandsk virksomhed med økonomiske interesser yder tilskud til transporten. Dermed tror jeg nok, at de fleste af de gode ideer til, hvordan man kunne gennemhulle en sådan afgift, der fremkom i løbet af weekenden i forskellige aviser – på baggrund af, at man selvfølgelig ikke på det tidspunkt kunne kende lovforslaget – er imødegået på fornuftig vis.

Afslutningsvis skal jeg gøre nogle bemærkninger til hr. Arentofts spørgsmål om skatteministerens fingerspidsfornemmelse og det tilstundende kommunevalg. Hr. Arentoft sagde, det var ikke særlig smart. Det er rigtigt, hr. Arentoft, vi kan jo ikke alle sammen være lige smarte. Den egentlige årsag til, at disse afgifter fremlægges nu, er, at de fire parti-

er, som havde aftalt, at der skulle komme nogle afgiftsforslag, på nuværende tidspunkt blev enige om, hvad det skulle være for nogle. Derfor fandt vi, at det var et passende tidspunkt at lægge dem frem for folketinget. Så enkelt er det. Man kunne selvfølgelig godt have siddet og revet sig i håret og anstillet en række taktiske overvejelser af, om vi skulle skjule det for offentligheden. Det synes jeg ikke havde været ønskeligt. Jeg tror heller ikke, det havde været muligt, men jeg synes ikke, det havde været ønskeligt. Jeg synes, at folketinget og befolkningen har krav på, at tingene løses, at sagerne ikke alle sammen klumpes sammen, men ekspederes, efterhånden som sagerne modnes politisk. Det kan godt være, det ikke er særlig smart, men jeg mener faktisk, at det er en temmelig fornuftig fremgangsmåde. Det er grunden til, at disse forslag ligger her.

Jeg har i virkeligheden også hele tiden haft den opfattelse, medens diskussionen bølgede sommeren igennem i medierne om disse afgifter, at den eneste måde, man helt præcist kunne afdratisere diskussionen på, var at få offentliggjort, hvor mange ører pilsnerne og de andre varer skulle stige med – eller rettere sagt hvor få ører. Det er hermed sket.

(Kort bemærkning).

Poul Schlüter (KF):

Jeg har bedt om en kort bemærkning, fordi jeg har siddet og følt med mig selv, at der i al fald er én ting, skatte- og afgiftsministeren ikke skal slippe godt fra under denne debat. Skatte- og afgiftsministeren sagde i sin tale, at afgiftsforhøjelserne er rimelige justeringer, som også ville have været gennemført af finansministre som hr. Anders Andersen, hr. Grünbaum eller hr. Poul Møller. Den du er ikke. Når ministeren kan sige det, viser det netop, at han ikke forstår effekten af sine lovforslag, for hvad var det, hr. Grünbaum og hr. Poul Møller og hr. Anders Andersen gjorde, når de forelagde afgiftsforhøjelser? De foreslog justeringer af den økonomiske politik i situationer, hvor det var en opgave at tage dampen af kedlen. De foreslog justeringer på et tidspunkt, hvor det økonomiske aktivitetsniveau var for højt. De foreslog justeringer i situationer, hvor der var over efterspørgsel, f. eks. på arbejdskraft. Nu har vi kæmpearbejdsløshed. Det havde vi ikke, da

[Poul Schlüter]

den ansvarlige for statskassen var hr. Grünbaum, hr. Poul Møller eller hr. Anders Andersen. Det er den store forskel.

Enhver ved jo, at bare siden forliget blev etableret i maj og frem til i dag, er arbejdsløsheden steget med yderligere 30.000. De var ikke gale mænd, hr. skatte- og afgiftsminister. Det er ufatteligt, at vi skal opleve, at det eneste menneske i kongeriget, som i denne time stadig vil gøre et forsøg på at sige, at afgiftsforhøjelserne ingen effekt vil vise sig at have på ledigheden, det er skatte- og afgiftsministeren, med al den teoretiske visdom; han dog ellers er udstyret med – eller måske netop derfor.

Lad mig sige til sidst: skatte- og afgiftsministerens forsøg – ved at nævne navne som hr. Grünbaum, hr. Anders Andersen og hr. Poul Møller – på at komme i godt selskab er mislykkedes.

(Kort bemærkning).

Arentoft (FP):

Da politiske modstandere normalt står og hakker lidt på hinanden her fra talerstolen, synes jeg, jeg gerne vil benytte lejligheden til at sige tak for tre klare, åbne og ærlige svar: de tre svar, jeg fik. Tak.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Man skal som bekendt høre meget, før ørerne falder af. Når jeg hører, at det aldrig kunne falde en mand som hr. Poul Møller eller hr. Anders Andersen ind at forhøje skatter i en økonomisk krisesituation, vil jeg gerne spørge: hvad var det egentlig, hr. Anders Andersen foretog sig, dengang han sænkede personfradraget? Var det ikke en skatteforhøjelse? Jo, det var, og det var i nøjagtig den samme situation, som vi står i nu, nemlig at for at få det hele til at løbe rundt er vi nødt til at sætte de offentlige indtægter op.

Formanden:

Nu går vi til anden omgang.

Bakholt (S):

Der har her i eftermiddag fra venstres, konservatives og fremskridtspartiets side været en usædvanlig stor interesse for, hvad LO mener. Jeg ved ikke, om vi kan tage det som udtryk for en holdningsændring, men det må

i hvert fald glæde en socialdemokrat, når andre partier end socialdemokratiet viser interesse for, hvad LO mener, og hvad LO ønsker og står for. Jeg håber, at denne interesse, som de tre partier her til højre i salen har givet udtryk for i eftermiddag, også vil komme til udtryk om nogle uger, når regeringen fremsætter nogle forslag om beskæftigelse og produktion, som LO i allerhøjeste grad også er interesseret i, og at man så vil tage og skride til handling fra de samme partiers side, som i dag har udvist en så stor interesse for LOs synspunkter.

Hr. Gammelgaard var i gang med at citere finansredegørelsen. Det er jo en dejlig, god lille bog at citere, men jeg synes, at det havde været mere relevant, hvis hr. Gammelgaard havde citeret side 69, tabel 3. Her har vi nemlig en oversigt over, hvordan afgiftstrykket har udviklet sig for en række af de varer, som vi behandler her i eftermiddag. Hvis hr. Gammelgaard havde kigget lidt mere på den og brugt den, ville han have set, at afgiftstrykket er faldet temmelig meget, siden afgiftssatserne er blevet fastsat. Der havde været meget mere rimelighed i at diskutere på det grundlag, hvis hr. Gammelgaard havde brugt den rigtige tabel, når han nu skulle citere fra finansredegørelsen.

Ellemann-Jensen (V):

Der er desværre ved at brede sig den uskik hos nogle af regeringens medlemmer, at de enten ikke svarer på de spørgsmål, der bliver stillet i debatterne, eller ikke går ind i de problemstillinger, der bliver rejst. Det er ikke særlig behageligt for den politiske debat.

Der er blevet rejst temmelig mange spørgsmål i dag under debatten, som ikke er blevet besvaret. Jeg er f. eks. skuffet over, at finansministeren, der dog var til stede ved starten af debatten, ikke er her nu og ikke svarer på de konkrete spørgsmål, der blev stillet om, hvad han egentlig har tænkt sig at gøre nu med sit underskud på statsfinanserne, som jo nu – med disse lovforslag – tegner til at blive endnu større, end man har skønnet hidtil.

Jeg finder også, at skatteministeren kom rimeligt let hen over diskussionen om provenuet af de forslag, der lægges frem her. Det er ikke rimeligt af skatteministeren at sige, at da det er forholdsvis beskedne prisændringer, der sker, så sker der sandsynligvis ikke nogen ændringer i de afsatte mængder,

[Ellemann-Jensen]

og derfor må man kunne foretage de provenuberegninger, man foretager. Hvis det er, hvad ministeren har fået ud af at gå adskillige år på Københavns universitet, så er de penge givet meget skidt ud.

I det hele taget var det meget afslørende at høre skatteministeren bevæge sig ind på virkningerne af disse forslag. Det mest afslørende var måske ministerens bemærkninger om, hvad det egentlig er for ideer, der ligger bag dette at lave pristalsregulering af afgifterne, for her talte ministeren om, at man skulle undgå, hvad der blev kaldt den helt overflødig, tilbagevendende politiske dramatik. Man vil ikke fjerne nogle styringsmuligheder, nej, man vil ændre beslutningsprocessen. Det var meget afslørende bemærkninger. Det viser tydeligt, at her har vi altså en minister, der i videst muligt omfang ønsker at få beslutningerne og debatten taget væk fra folketingsalen, få indført en automatik, undgå overflødig, tilbagevendende politisk dramatik, få indført en anden beslutningsproces, som ikke ændrer ved regeringens styringsmuligheder. Det tyder ikke på nogen voldsom respekt for folketinget. Det tyder snarere på det modsatte.

Som jeg sagde i mit første indlæg, kan jeg da godt forstå, at det ikke er særlig rart for en regering, der fører en dårlig og forkert økonomisk politik, at den gang på gang skal konfronteres med dette i folketinget og skal prøve at forklare, hvorfor den nu, fordi den ikke har mod og styrke til at tage andre økonomisk-politiske instrumenter i brug, skal gå den traditionelle skatte- og afgiftsvej. Det kan ikke være særlig behageligt. Men det er udtryk for en urimelig foragt for folketinget at tale om overflødig, tilbagevendende politisk dramatik i den forbindelse.

Jeg hørte også med megen undren på ministerens afvisning af, at en afgiftsforhøjelse alt andet lige skulle have en indflydelse på ledigheden. Det er da rigtigt nok, som ministeren siger, at man kan ønske sig, at det bliver set i en større sammenhæng. Ministeren talte i den forbindelse om et interessant begreb, nemlig det naturlige udgiftsniveau for det offentlige. Det tror jeg også er en bemærkning, der er afslørende. For mig afslører den i hvert fald et af de punkter, hvor ministeren og jeg ser grundlæggende forskellighed på statsmagtens opgave og på den rimelige indretning af et samfund. Men jeg vil ger-

ne spørge: vil ministeren virkelig afvise, at højere skatter og afgifter alt andet lige betyder højere ledighed? Hvis ministeren vil erkende det, synes jeg, vi skulle lade være med hele den diskussion om, hvorvidt det er rimeligt eller urimeligt at tale om, at de forslag, der kommer her, betyder større ledighed. Selvfølgelig betyder de større ledighed. Erkend det dog og lad os diskutere tingene på et rimeligt grundlag!

Ministeren leger meget med tal, og den talleg kan vi andre da også godt blande os i. Ministeren drillede lidt og sagde: når I andre hellere vil spare i stedet for at lave skatte- og afgiftsforhøjelser, vil det så ikke også påvirke beskæftigelsen? Det kommer da så sandelig an på, hvad man vil benytte de besparelser til. Hvis man vil gennemføre besparelser f. eks. ved at ændre på reglerne for overførselsindkomster og anvende provenuet af de besparelser til at lette de byrder, der er lagt på produktionen, så er det da indlysende, at nettovirkningen af det, der sker dér, vil være en forbedring af beskæftigelsen. Resultatet vil være en situation, der gør, at det vil være rimeligt og socialt acceptabelt netop at foretage de ændringer i reglerne for udbetaling af overførselsindkomster, der er tale om.

Det er altså en ikke særlig dybtgående og, synes jeg, ikke særlig rimelig diskussion, ministeren har lagt op til her. Jeg håber, at der bliver mulighed for en mere saglig diskussion med ministeren i skatteudvalget om disse forslag. Ellers er jeg bange for, at det kommer til at tage meget lang tid, før vi kan komme til anden behandling af de forslag.

(Kort bemærkning).

Flygaard (DR):

Jeg forstår for så vidt udmærket, når ordføreren for venstre, hr. Ellemann-Jensen, kommer med nogle bemærkninger om efterspørgselselasticitet og spørger, om man da slet ikke beskæftiger sig med det. For at sætte det i et vist historisk perspektiv vil jeg gerne henlede opmærksomheden på, at da jeg i 1974 engang var til forhandling ovre i finansministeriet, medens hr. Anders Andersen var finansminister, brugte man tilsyneladende ikke begrebet efterspørgselselasticitet dér. Man var meget forundret, da jeg stillede spørgsmål om, hvilken efterspørgselselastici-

[Flygaard]

tet man havde regnet med. Man havde tilsyneladende slet ikke regnet med nogen.

Gammelgaard (KF):

Den socialdemokratiske ordfører talte om at undgå et faldende afgiftstryk, og han er nu blevet fulgt op af skatteministeren, der taler om, at det, det drejer sig om, er at vedligeholde de forskellige skattekilder. Jeg tror nok, at folketinget har fået et klart indtryk af, hvad det er, man ønsker fra den socialdemokratiske regerings side. Det er under alle omstændigheder at undgå en skattelettelse; man vil hellere have skatterne sat i vejret.

Det fremgår også af den kendsgerning, som jeg fremførte, og som den socialdemokratiske ordfører satte spørgsmålstejn ved: at punktafgifterne i Danmark er steget stærkt i de senere år, når vi sammenligner med de lande, det er naturligt at sammenligne med. Jeg har her tallene for punktafgifterne i Danmark og Vesttyskland, og det ligger således, at de danske afgifter er sat langt mest i vejret for de sidste 8 års vedkommende.

Jeg må gentage: vi har i dag et skattetryk her i landet, der medfører, at moms og skat gør lovligt arbejde tre gange dyrere end sort arbejde. Ja men hvad er det dog for en økonomi, man lægger op til fra denne regerings side?

Det var i øvrigt interessant at høre skatteministerens betragtninger om beskæftigelsesvirkningerne af bilskattelempelsen. Jeg forstod, at skatteministeren erkendte, at der ville blive tale om en positiv beskæftigelsesvirkning i forbindelse med nedsættelsen af bilbeskatningen. Ministeren talte meget om, at registreringsafgiften hidtil havde været udsat for en successiv stramning, og det er jo netop hele den argumentation, vi har fremført fra det konservative folkepartis side i forbindelse med bilbeskatningen. Det er blot besynderligt, at ministeren ikke ville acceptere denne argumentation i maj måned, men nu er klar til at gøre det. Men ministeren erkender under alle omstændigheder, at det har en positiv beskæftigelsesvirkning, at man gennemfører skattelempelser. Så må ministeren jo også mene, at det vil have en positiv beskæftigelsesvirkning, at man gør det på andre områder end for bilskatternes vedkommende. Det er da også det, der er brug for, hr. minister.

Hvad angår spørgsmålet om sikkerhedsudstyret, synes jeg, ministerens argumentation var uhyre svag. Ministeren kan ikke komme uden om, at man nu vil præmiere biler uden sikkerhedsudstyr. Hvis man havde fastholdt at ville gennemføre en fuldstændig fritagelse af sikkerhedsudstyret for registreringsafgift, således som folketinget tidligere har vedtaget det, så ville der blive tale om en væsentlig større lempelse af registreringsafgiften, så ville det være en lempelse, man virkelig kunne komme til at mærke, og ikke den meget beskedne lempelse, der bliver tale om for biler med blot et nogenlunde sikkerhedsudstyr, som man nu foreslår.

Både hr. Bernhard Baunsgaard og skatteministeren var inde på nogle samfundsøkonomiske betragtninger. I den forbindelse vil jeg gerne citere en ledende artikel, som stod i Skive Folkeblad i går. Heri hedder det om regeringens forslag bl. a.: »At motivere dem med, at det er konsekvenser af et forlig indgået i maj, er ikke fem flade ører værd. Her skal ses bort fra, at det var et ringe forlig, for selv ringe forlig er bindende. Men forudsætningerne er slet ikke til stede. Det antal arbejdsløse, som dengang var forudsat accepteret, ligger ca. 30.000 højere, så at sende yderligere 5.000-6.000 ud i arbejdsløshed er hovedløst.« Videre skriver dette radikale hovedorgan i den pågældende ledende artikel: »Makværk er det, og man skulle ikke tro, forhandlerne havde læst, hvad Berlingske i torsdags spurgte finansminister Svend Jakobson om. Vi citerer:

»Er De nervøs for tiden efter nytår, når løfteparagraffen på ny sættes i kraft, og med baggrund i de voldsomme prisstigninger, der er konstateret?«

Ministeren svarer:

»Ikke blot finansministeren, men alle bør være nervøse for, om vi bringer os i den samme situation som i 1970'erne, hvor danske lønninger og priser var i et konstant kapløb, som svækkede konkurrenceevnen og gav tab af markedsandele.« Mon ikke både hr. Bernhard Baunsgaard og ministeren skulle lytte til disse vise radikale ord? Det kan altså hænde, at selv radikale kan fostre ideer, som er korrekte.

(Kort bemærkning).

Bakholt (S):

[Bakholt]

Hr. Gammelgaard har efterhånden udviklet en fantastisk evne til at høre noget, der ikke er blevet sagt. Jeg har ikke foretaget nogen sammenligning mellem afgiftstrykket her i landet og i nogen andre lande, heller ikke Vesttyskland. Det, jeg bad hr. Gammelgaard om, var at se lidt på side 69 i finansredegørelsen, som den samme hr. Gammelgaard brugte meget flittigt her først på eftermiddagen. Her kan hr. Gammelgaard se, hvad der er sket med afgiftstrykket for en række varer. Det er beregnet som punktafgifter i procent af detailprisen; og der er et fald for samtlige de eksempler, der er nævnt. Det var det, jeg henviste til. Den tabel burde hr. Gammelgaard kigge lidt på.

(Kort bemærkning).

Flygaard (DR):

Jeg har forstået, at de konservative bl. a. interesserer sig meget stærkt for bilbeskatningen, og på den baggrund vil jeg gerne spørge de konservative, om de har gjort sig nogle forestillinger om – eller ligefrem har lavet nogle beregninger, der viser – hvilken efterspørgselselastisitet man skal regne med på det pågældende område.

Ove Jensen (FP):

Skatteministeren forsøgte endnu en gang at fremstille det, som om de afgiftsforhøjelser, vi behandler her, kun var rene prisjusteringer. Det var lige før, at man kunne få det indtryk, at der nærmest var tale om afgiftslettelser i disse forslag. Jeg vil godt endnu en gang gøre skatteministeren opmærksom på, at det, det drejer sig om, altså er en reel forhøjelse af skattetrykket på mellem 1½ og 2 mia kr., når disse forslag desværre sandsynligvis bliver vedtaget engang sidst på ugen. Det er reelle kroner, som skal betales af de danske skatteydere. Derfor skal skatteministeren ikke slippe godt fra at fortsætte med at fremstille det, som om det er en ren automatik og nogle rene justeringer. Der er helt konkret tale om en reel forhøjelse af skattetrykket.

Skatteministeren ville foretrække at få den pristalsregulering af afgifterne fremfor at få den dramatik, der er, hver gang der skal foretages disse justeringer. Jeg vil gerne for det første sige, at vi fra fremskridtpartiet ikke mener, at der skal foretages nogen justerin-

ger. Men selv om der skulle det, ville vi foretrække den dramatik, det så måtte medføre, fremfor, at hver gang der udløses en dyrtidsportion, er den helt automatisk på forhånd beslåglagt af skatteministeren. Vi vil foretrække den dramatik, som det nu måtte medføre.

Skatteministeren sagde også, at der er ingen, der har forestillet sig, at vi skulle gå ind i 1982 med et faldende skattetryk. Jeg vil godt gøre skatteministeren opmærksom på, at det har fremskridtpartiet i allerhøjeste grad forestillet sig: at vi skulle gå ind i 1982 med et faldende skattetryk. Jeg vil også godt gøre opmærksom på, at vi anser det som en meget nødvendig saltvandsindsprøjtning til hele det betrængte erhvervsliv, vi har her i landet.

Skatteministeren var også inde på, hvordan man troede at besparelser ville påvirke beskæftigelsen, om ikke også de ville have den samme negative effekt som afgiftsforhøjelserne. Der er i hvert fald det at sige til det, at vi ved helt konkret, at hver eneste gang der er blevet lavet enten skatte- eller afgiftsforhøjelse, så har det påvirket beskæftigelsen i negativ retning. Det ved vi helt kontant. Jeg vil godt sige, at der for mig ingen tvivl er om, at besparelser vil betyde en stigende beskæftigelse. Det kan man bl. a. begrunde med, at hvis vi fik noget mere balance på statsregnskabet, så ville vi få et mindre udbud – eller overhovedet intet udbud – af de statsobligationer, som jo bærer den væsentligste skyld for den høje rente, som vi i dag har, og som nok er den værste faktor til at ødelægge enhver fornuftig investering, der bliver påbegyndt her i dette land. Derfor er jeg i hvert fald helt uenig med skatteministeren i, at det ikke skulle nytte med offentlige besparelser. Men det skal naturligvis være besparelser af en helt anden størrelsesorden end de beløb, vi taler om her, mellem 1½ og 2 mia kr.

Askjær Jørgensen (FP):

For så vidt har der været noget ved denne eftermiddag, som ikke har været så rart. Det kunne dog være gået meget værre. Eksempelvis kunne kristeligt folkeparti godt have hævdet, at det havde ansvaret for, at man ikke havde fået en statsafgift på tåregas. Det har hr. Chr. Christensen dog ikke udsat os for,

[Askjær Jørgensen]

og det vil jeg gerne sende en tak til kristeligt folkeparti for. Det er da noget.

Nu har jeg fået at vide af hr. Ellemann-Jensen, at ministeren for skatter og afgifter har gået på Københavns universitet og måske dér har læst økonomi. I den anledning skal jeg vove mig ud i at forespørge venligst, om jeg må få en lille manuduktion inden for økonomien. Ministeren hævder, at hvis man gennemfører offentlige besparelser, f. eks. på niveauet 15–20 mia kr., som V- og K-partierne har nævnt, så vil det medføre arbejdsløshed. Jeg vil gerne spørge helt konkret: hvis vi nu holder fast ved et beløb på 20 mia kr., som staten opkræver og bruger til beskæftigelsesfremmende foranstaltninger eller et eller andet, så har man en eller anden effekt af dem, men hvis man i stedet for lader disse 20 mia kr. blive ude hos lønmodtagerne eller hos de erhvervsdrivende, har disse lønmodtagere og disse erhvervsvirksomheder så mulighed for f. eks. at købe statsobligationer for de 20 mia kr. og dermed lette trykket på obligationsmarkedet med en lavere rente til følge, hvorved man har mulighed for f. eks. at investere pengene i etablering af nye arbejdspladser, så man sætter noget beskæftigelse i gang og dermed reducerer antallet af arbejdsløse og dermed statens udgifter til arbejdsløshedsunderstøttelse? Eller kunne det tænkes, at borgerne for disse 20 mia kr. køber sig videobånd eller grammofonplader eller elektriske pærer eller pilsnere, således at man fik et højere provenu af borgernes forbrug? Kunne man også tænke sig, at de varer, som borgerne forbrugte, skulle fabrikeres, og at denne fabrikation ville forbruge noget arbejdskraft, så folk kom i beskæftigelse dér? For mig er det helt absurd, at man hævder, at 20 mia kr. eksisterer og har en effekt på den ene måde, men ikke har det på den anden måde. Jeg vil gerne spørge ministeren helt konkret: er det virkelig således, at man på Københavns universitet fortæller folk, at forbrug af 20 mia kr. på den ene side har nogen virkning, men hvis man på den anden side lader de samme 20 mia kr. være disponible, så har de ingen effekt? Det synes jeg er ganske besynderligt. Jeg forventer at få en forklaring på, hvordan de ting hænger sammen.

Man har talt så meget om provenu og virkning og niveau og regulering og sådan noget. Jeg opfatter det altså således, at her

laver man rutschturen mod afgrunden automatisk. Hr. Steffen Møller, der er ansat i et stort fagforbund, har jo talt noget om den statsbankerot, som statsministeren har sikret vi hurtigt bliver udsat for. Den forstår jeg vi automatisk rutscher frem imod nu. Den nuværende minister for offentlige arbejder har tidligere talt om en økonomisk afgrund. Jeg forstår det således, at vi nu rutscher hurtigere og automatisk ned i denne afgrund.

De afgiftsforhøjelser, der tales om, er de ikke alle sammen plus 22 pct.? Hver gang man forhøjer afgifterne og her taler om en kronens stigning, er det så reelt ikke 1 kr. 22 øre, man taler om? Er det ikke således, at der også bliver opkrævet moms af afgifterne, hr. minister? Er der i den tabel, der har været med i diskussionen i dag, og som skulle findes på en eller anden side i finansredegørelsen, tager højde for, at der også opkræves moms af afgifterne, hr. minister? Er det noget, vi udelukkende skal spørge den finansminister om, som ikke er til stede, eller har man måske også lært noget om det, når man har gået på Københavns universitet?

(Kort bemærkning).

Arne Bjerregaard (KrF):

Det var såmænd bare til den bemærkning fra hr. Askjær Jørgensen om, at han vil takke os eller hr. Chr. Christensen for, at der ikke var blevet lagt en afgift på tåregas – og hvad hr. Askjær Jørgensen nu kunne finde på at takke for at der ikke var blevet lagt en afgift på. Jeg må nok sige, at efter det indlæg, som hr. Askjær Jørgensen her fremførte – plus en række andre – vil jeg selv overveje, om det ikke var rimeligt at indføre en afgift for underlødige indlæg her i tinget.

(Kort bemærkning).

Flygaard (DR):

Min bemærkning kommer formentlig meget apropos til det, hr. Arne Bjerregaard sagde, for jeg synes, at hr. Askjær Jørgensens bemærkning var gas om tåregas.

Formanden:

Ja, niveauet stiger stadig!

(Kort bemærkning).

Askjær Jørgensen (FP):

Disse forslag skal kristeligt folkeparti være meget forsigtigt med, for dem har de slet ikke råd til i det parti.

Rahbæk Møller (SF):

Ministeren sagde, at vi ikke skulle se på disse afgiftsforslag isoleret. Det gør vi sandelig heller ikke, hr. minister. Hvis de kom i en situation med fuld beskæftigelse, hvor der var brug for at stramme op, så ville vi se helt anderledes på dem, end vi gør i en situation med omkring 300.000 arbejdsløse, hvor der nu bliver skabt yderligere arbejdsløshed.

Ministeren nævnte et tal; han sagde 1.400. LO har nævnt væsentligt større tal. Vi får vel opklaret i udvalget, hvordan de forskellige tal hænger sammen, og hvad forudsætningerne for dem er. Det væsentlige er, at der skabes større arbejdsløshed.

Ministeren sagde, hvis jeg hørte rigtigt, at et af formålene var at dreje forbruget over mod hjemlig produktion. Uanset om det var en fejlhøring eller ej, så vil jeg konstatere, at virkningen i hvert fald er den stik modsatte. Man lægger afgifter på en række produkter, hvoraf nogle er af hjemlig art, nogle er importerede, og man sænker afgifterne på en vare, hvor importindholdet er næsten 100 pct. Det kan kun have den virkning, at man drejer forbruget over mod importerede produkter i stedet for hjemlige.

Ministeren siger, at omkostningerne ved privat transport ikke er steget relativt mindre end omkostningerne ved kollektiv transport, og det er sikkert rigtigt, men pointen var, at på det område var vi faktisk inde i en god udvikling. Folk var på vej væk fra privat transport over til kollektiv transport til gavn for bl. a. betalingsbalancen. Nu sænker man altså bilafgifterne, og atter vil vi ikke se på dette isoleret, vi vil se det i sammenhæng med regeringens trafikpolitik i almindelighed. Der ser vi, der er for få bevillinger til nyinvesteringer i kollektiv trafik, der er kraftige takstforhøjelser, og nu er der altså nedsatte bilafgifter. Det kan kun have den virkning, at vi drejes tilbage mod fordelingen i 1979, og medmindre det er regeringens politik, at vi skal tilbage til den fordeling – med bl. a. en import af biler på 10 mia kr. – så må jeg konstatere, at regeringens trafikpolitik ligger i ruiner.

Endelig spurgte jeg ministeren, om vi kunne forvente besparelser på finansloven til opfyldning af de 600 mill. kr., som mangler ifølge majforliget. Det svarede ministeren ikke på. Jeg må ligesom hr. Ellemann-Jensen konstatere, at ministeren åbenbart ikke noterer spørgsmål ned.

Aase Olesen (RV):

Hr. Gammelgaard gav hr. Bernhard Baunsgaard det gode råd at lytte til de vise radikale råd fra Skive Folkeblad. Da hr. Bernhard Baunsgaard desværre er forhindret i at være til stede under denne del af debatten, skal jeg kvittere med at sige, at vi har noteret det gode råd fra hr. Gammelgaard. Som den skarpe politiske iagttager, han er, har hr. Gammelgaard sikkert for længst ved flittig læsning af Skive Folkeblad opdaget, at der i dette blads ledere trives en visdom, som vi radikale her på Christiansborg slet ikke kan leve op til, men det glæder os meget, at hr. Gammelgaard kan.

Formanden:

Så er der ikke flere, der har bedt om ordet; så er forhandlingerne ... Vil ministeren have ordet? Så skal man helst bede om det og have papirerne i nærheden.

Ministeren for skatter og afgifter (Mogens Lykketoft):

Undskyld; jeg troede, at talelysten var betydelig større, derfor var jeg uopmærksom et øjeblik.

Jeg skal bare prøve at opklare et par af de rejste problemer. Hr. Ellemann-Jensen talte om, at jeg foragtede folkettinget, fordi jeg havde sagt, at det, man her forsøger med automatikken, vil stille folkettinget i samme situation med hensyn til tyngden af giftskatterne, som man allerede er i med hensyn til moms og indkomstskat. Det ræsonnement har jeg svært ved at forstå, og jeg vil godt gentage det citat, jeg kom med – for det var et citat – om den overflødige dramatik. Det lød i sin fulde ordlyd – jeg bliver nødt til at gentage det, med formandens tilladelse –:

»... en helt overflødig, årligt tilbagevendende politisk dramatik i forbindelse med justeringer af satser, der skal til for alene at opretholde et uændret skattetryk«.

[Ministeren for skatter og afgifter]

Hvis der skal citeres, som jeg gjorde – det var ikke udtryk for præcis mine synspunkter, men jeg citerede noget, som jeg syntes var en interessant betragtning – så skal i hvert fald hele sætningen med, hr. Ellemann-Jensen. Jeg kan ikke se, at det, at jeg citerede denne sætning, var udtryk for, at jeg da udviste en foragtelig holdning over for folketinget. Det håber jeg ikke der var andre der opfattede på den måde.

Så skulle jeg have talt om det naturlige udgiftsniveau for det offentlige. Ja, det er måske en misforståelig måde at udtrykke sig på. Det, jeg ville sige med det, var bare, at der er grund til at antage, også uden den ekstraordinære udgiftspukkel, der er for det offentlige under lavkonjunktur, at det offentliges udgifter i overskuelig fremtid vil stige i takt med inflationen eller mindst i takt med inflationen, og derfor er det en politisk bestræbelse at vedligeholde skattekilderne, så de har det på tilsvarende vis. Det må vist være udtryk for en rimelig ansvarlig finanspolitik.

Så synes jeg, hr. Ellemann-Jensen var inde på noget meget vigtigt og rigtigt, nemlig at man selvfølgelig ikke kan vurdere beskæftigelsesvirkningerne hverken af venstres spareforslag eller af regeringens afgiftsforslag uden at vide, hvad pengene bruges til. Det er fuldstændig rigtigt, og det var også det, der var udgangspunktet for mine betragtninger om, at den isolerede betragtningssåde, som flere af ordførerne, herunder hr. Ellemann-Jensen, havde været inde på i forhold til afgifterne, var en grundlæggende falsk betragtningssåde, men at det, tilføjede jeg, hvis man vil anvende det økonometriske apparat på den måde, som er forsøgt fra flere sider, for 1982 giver de resultater, som jeg nævnte heroppefra. Lad os bare for en sikkerheds skyld præcisere, at det var det, der blev sagt. Jeg er meget enig med hr. Ellemann-Jensen i, at man selvfølgelig skal lade være med at se tingene så isoleret, så marginalt; man skal se såvel regeringens og forligspartiernes som venstres økonomiske politik i en større sammenhæng og prøve at bedømme den.

Hr. Flygaard var inde på, at heller ikke hr. Anders Andersen kendte til elasticitet, når han fremsatte afgiftsforslag her i folketinget. Jeg tror, der nok så meget er tale om en praksis, nemlig at man, når man fremlægger vurderinger og provenuskøn, gør det under

forudsætning af uændret omsætning, hvorefter folketinget, som jo for så vidt har lige så gode muligheder for det som tolddepartementet og ministeren, må vurdere, hvordan man tror forbruget af de højtbeskattede varer vil udvikle sig med den afgiftsændring. Det er i hvert fald et rimeligt udgangspunkt for diskussionen at sige, hvad forslaget betyder med en uændret omsætning, vel vidende at der selvfølgelig ikke er en fuldstændig uændret omsætning hverken for bilerne og busrejserne – det er nok især de to områder, hvor der vil ske en ændring – eller ved nogen af de andre afgifter.

Så sagde hr. Gammelgaard noget, som jeg er nødt til at gentage over for hr. Gammelgaard er forkert; jeg mener, hr. Gammelgaard sagde og gentog, at socialdemokratiet vil et forhøjet skattetryk. Det vil socialdemokratiet ikke. Det er heller ikke resultatet af dette her. Det synes jeg skal præciseres.

Så blev der igen talt om sikkerhedsudstyret for bilerne. Der er problemstillingen efter min opfattelse stadig væk, at det meste af det udstyr, vi faktisk har afgiftslempelse for, er installeret i alle eller næsten alle – der er forskellige kategorier – de biler, der sælges i Danmark, og derfor er den præmiering af sikkerhedsudstyr, der ligger i lovgivningen, faktisk ikke meget andet end en administrativ komplikation, og det er derfor, der er foreslået en ændring.

Så sagde hr. Gammelgaard, at jeg erkendte, der var en positiv beskæftigelsesvirkning af bilafgiftslempelserne, og det var han glad for. Det skal jeg kun kvittere for. Det erkender jeg, og regeringen har selvfølgelig også kun kunnet gå ind for dette forslag, fordi vi tror, det har en sådan virkning, og fordi netop denne branche har været særlig hårdt trængt økonomisk.

Så sagde hr. Ove Jensen, at der er tale om en reel forhøjelse af skattetrykket. Ja, den er lige så reel som de 9–10 mia kr.s forhøjelse af indkomstskatteprovenuet, der sker fra 1981 til 1982, og som de 4–5 mia kr.s forhøjelse af momsprovenuet, der sker fra 1981 til 1982. Men hvis man måler skattetryk på den måde, jeg måler et skattetryk på, og som jeg mener det er rimeligt at måle skattetryk på, nemlig i forhold til befolkningens indkomster, er der ikke tale om nogen reel forhøjelse af skattetrykket.

[Ministeren for skatter og afgifter]

Så må jeg sige til hr. Askjær Jørgensen, at det ville være helt urimeligt i forhold til folketingsmedlemmernes mulighed for at få aftensmad, hvis jeg skulle prøve at lære ham nationaløkonomi heroppefra i dag. Det anser jeg for helt ufremkommeligt, men jeg vil gerne sige, at det er da klart – jeg håber ikke, jeg har givet anledning til den misforståelse – at tager man 20 mia kr. ind og giver dem ud igen, er der en aktivitetsvirkning; der er minus ved at tage dem ind og plus ved at give dem ud. Hvis man lader være at tage dem ind, så er der måske den samme aktivitetsvirkning, måske en lidt anden. Selvfølgelig har bevægelserne begge veje en aktivitetsvirkning, det skal vi da ikke stå og skændes om; der kan være så meget andet, vi kunne blive uenige om, det er jeg helt sikker på.

Så stillede hr. Rahbæk Møller et spørgsmål om besparelser, som jeg må indrømme jeg før glemte at svare på. Der har ikke i denne sammenhæng mellem forligspartierne været overvejet yderligere besparelser. Det er, hvad jeg kan sige om den sag.

(Kort bemærkning).

Ellemann-Jensen (V):

Jeg har en lille mistanke om, at det citat, ministeren kom med, og som vi har diskuteret, det citat, som ministeren betegnede som en interessant betragtning, er noget, ministeren selv har skrevet, dengang han sad i Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, og jeg kan se, at mistanken måske ikke er helt ubegrundet. Men jeg mener sådan set heller ikke, at jeg anvendte det i nogen gal forbindelse, for det, ministeren sagde, var jo, at man slipper for en masse politisk bøvl ved at lave noget automatik, så man bliver ved med at have et fast afgiftsniveau. Ja vel, men den, der skal købe sig en pilsner ude hos købmanden, interesserer sig ikke et klap for, om afgiften nu udgør den samme procentdel eller ej. Det, han interesserer sig for, er, at den pilsner med den automatik og de forhøjelser, ministeren lægger frem her nu, vil stige 7 pct. mere i pris i det næste trekvarte år, end den ellers ville være steget. Det er altså den automatik, der nu skal gemmes væk, og som vi ikke skal have lange drøftelser af i folketingsalen. Man skal ikke have det dér politiske bøvl, hvor man skal prøve at sætte sådanne afgiftsforhøjelser i relation til den økonomiske politik, der i øvrigt føres eller

ikke føres – for det er jo det, der er situationen for øjeblikket – og derfor vil det selvfølgelig også få nogle virkninger på efterspørgslen rundt omkring.

Jeg er helt enig med ministeren i, at vi skal se disse ting i en sammenhæng; vi skal ikke vurdere beskæftigelsesvirkningen af sådan noget som disse afgiftsforhøjelser uden at se på, hvad pengene bruges til. Ja men så lad os gøre det. Hvad er det, man bruger pengene til, de beskedne og tvivlsomme beløb, der kommer ind ved dette her netto, når vi ser på omkostningerne ved det? Dem bruger man til at file et lille hjørne af et kolossalt underskud på statsfinanserne, som man i øvrigt vil køre videre med, fordi regeringen ikke har mod og styrke og vilje til at lave en offentlig udgiftsreform, så vi kunne slippe for at have de store underskud. I stedet for prøver man med statslige indekslån, og hvad man nu ellers går og spilder tiden med for øjeblikket, at lægge røgslør hen over de underskud, man har i de kommende år.

Det, vi ville gøre, var at bruge de penge, vi kunne spare, til at lette nogle omkostninger og få nogle ting i gang. Der vil jeg gerne have slået fast over for ministeren, at det netto vil give en bedre beskæftigelse, hvor dette her netto vil give en ringere beskæftigelse.

(Kort bemærkning).

Flygaard (DR):

Jeg forstår for så vidt udmærket, hvis man i finansministeriet og eventuelt andre steder tager udgangspunkt i en uændret efterspørgsel. Men jeg er ikke helt sikker på, om jeg forstod ministeren ret, når han efterfølgende sagde noget om, at man skal diskutere politisk, hvilken efterspørgselsvirkning der vil komme. Jeg tror ikke, politikere i almindelighed er særlig kvalificerede til at tage en sådan debat, men de er eller burde i hvert fald være kvalificerede til at tage stilling til, hvad man skal gøre, når de har fået oplyst, hvilken efterspørgselselasticitet man rent faktisk regner med.

Det fører mig over i det spørgsmål, om det rent faktisk forholder sig således, at man også i finansministeriet og i skatte- og afgiftsministeriet afstår fra at forsøge på at lave noget, der bare ligner beregninger af efterspørgselselasticiteter.

(Kort bemærkning).

Askjær Jørgensen (FP):

Ministeren mente ikke, at man kunne spille folketingets tid med, at ministeren lærte mig noget om økonomi, men jeg fik også konstateret, at det ikke er nødvendigt, for jeg forstår det altså godt. Det, jeg gik i rette med, var ministerens firkantede postulat om, at offentlige besparelser under alle omstændigheder giver ledighed. Nu har jeg fået en indrømmelse fra ministeren, og det vil altså sige, at det var mig, der fik ret: ministeren måtte æde en del af sine postulater igen. Jeg behøver altså ingen undervisning, så det behøver vi ikke at spille folketingets tid med.

En anden ting, der ikke er opklaret, er det paradoks, at fagforeningerne – der har en formand, der hedder Thomas Nielsen, som undertiden skælder statsministeren ud – hævder, at lønmodtagernes reallønninger falder med en 3–4 pct. om året, og sågar hævder, at det skyldes et stigende skattetryk. Det synes jeg står i en sær skærende kontrast til dette forslag, hvorefter man vil have det reguleret automatisk. Man sagde, at afgiften ikke har været ført à jour igennem de seneste år, og der henvistes til forskellige lovforslag, der sidst var blevet reguleret det år, det år og det år. Ja men hvis det var sådan, at der havde været en manglende ajourføring af skatterne inden for de seneste tre–fire år, hvordan kan det så gå til, at vi har fået en reallønstilbagegang, for der har da været nogle gevaldige bruttolønstigninger? Er det ikke rigtigt, hr. statsminister?

(Kort bemærkning).

Arentoft (FP):

Efter nu at have fulgt debatten i 3 timer og 50 minutter vil jeg lige spørge skatte- og afgiftsministeren om følgende: når vi foretager sådanne justeringer på grund af pristallets forhøjelse, er vi så ikke inde i en ond cirkel eller, for at sige det mere direkte, en svikmølle? For lige så hurtigt som vi forøger lønningerne med pristalsreguleringer, bliver de spist op af afgiftsforhøjelser. Det vil sige, at det mål, vi når, er, at vore lønninger blot stiger og stiger og stiger; den enkelte får faktisk ikke spor mere købekraft. Priserne på vore varer stiger og stiger, og det vil sige, at det bliver vanskeligere og vanskeligere at afsætte dem til udlandet. Kan man ikke indse, at det er en helt skrupforkert vej, vi går?

(Kort bemærkning).

Arne Bjerregaard (KrF):

Det er til hr. Ellemann-Jensen, som ganske vist henvendte sig til skatteministeren, men vi er jo nødt til at sige, at vi også har lod og del i dette her. Spørgsmålet er, hvad vi bruger de penge, vi får ind, til. Det er ikke selve virkningen af dem, for jeg må selvfølgelig erkende – når jeg ser, hvad venstre selv har foreslået, f. eks. en receptafgift på 10 kr., 10 kr. på udlån af lydbånd og 15 kr. på lægebesøg osv. – at det påvirker forbrugsmønstret på nøjagtig samme måde, som dette her vil påvirke det . . . Ja, det hjælper ikke, at hr. Ellemann-Jensen ryster på hovedet, for det påvirker nøjagtig på samme måde; der er ingen væsentlig difference i det.

Men det, som er vores intention, er netop at skabe mulighed for at tilgodese både erhvervslivet i al almindelighed og specielt landbruget i den givne situation. Derfor prøver vi selvfølgelig på at få nogle midler frem til landbruget på den ene eller den anden måde. Det er bl. a. i lyset heraf, disse afgiftsforhøjelser skal ses. Hr. Ellemann-Jensen efterlyste jo netop, hvad det er, vi bruger pengene til. Det er bl. a. hertil.

Samtidig må jeg sige, at venstre jo hele tiden pukker på os, fordi vi har så stort et underskud. Ja men jeg har ikke set, at venstre er fremkommet med nogen løsninger på, hvorledes vi afskaffer dette underskud. Venstre har fremsat nogle løsninger om, hvorledes vi nedbringer underskuddet et stykke af vejen. Vi prøver også på at nedsætte underskuddet et stykke af vejen, samtidig med at vi foreslår tiltag, hvor vi bruger pengene igen – det erkender vi – for at skabe øget produktion. Jeg kan derfor ikke se nogen væsentlig forskel på det, venstre vil, og det, vi vil. Vi mener måske bare, at det, vi gør, er mere præcist end det, venstre foreslår.

(Kort bemærkning).

Ellemann-Jensen (V):

Jeg er nødt til at sige til hr. Arne Bjerregaard, at der selvfølgelig er forskel på, om man lægger f. eks. 7 pct. på prisen på en øl eller man indfører en betaling på en ydelse, som det enkelte menneske kan gå hen og hente fra det offentlige, og som man hidtil ikke har betalt for. Der er den væsentlige

[Ellemann-Jensen]

forskel, at man ved at prisfastsætte en del af disse såkaldte gratisydelse påvirker efterspørgslen efter de pågældende ting; man får folk til at tænke sig mere om, før de efterspørger nogle ting. Men sådan noget kan man ikke gøre i flæng; man skal tænke sig grundigt om og sørge for, at ingen bliver urimelig hårdt ramt af sådan noget. Just sådan har vi også sammensat de mange forslag, vi er kommet med. For hr. Arne Bjerregaard har ikke ret i, at vi ikke har anvist, hvordan vi kan nedbringe det meget store underskud. Prøv f. eks. at gå tilbage til sidste års finanslovdebate; dér vil hr. Arne Bjerregaard se mange af de ting, som han i den kommende tid vil komme til at gense.

Det var en ny oplysning, at man skulle bruge pengene fra disse afgiftsforhøjelser til f. eks. at hjælpe landbruget med. Jeg er ikke sikker på, at det er et rimeligt billede af den sammenhæng, der er. Jeg tror, sandheden snarere er, at man skal hente disse penge hjem, fordi man i den politiske konstellation, der står bag flertallet her, ikke magter at gennemføre besparelser. Jeg har ikke pukket på hr. Arne Bjerregaard eller hans parti i den forbindelse, men nærer store forventninger til, at man inden alt for længe vil betræde fornuftigere stier end dem, man har gået på hidtil.

(Kort bemærkning).

Arne Bjerregaard (KrF):

De fornuftige stier kan jo altid diskuteres, og selvfølgelig vil jeg også håbe, at hr. Ellemann-Jensen i fremtiden vil betræde fornuftige stier. Som jeg har sagt tidligere, er det ikke muligt at skabe den balance, man efterlyste, hvis ikke man vil slagte nogle hellige køer såvelovre hos venstre og de konservative somovre på den anden side af midtergangen her; det lader sig simpelt hen ikke gøre.

Ministeren for skatter og afgifter (Mogens Lykketoft):

Jeg skal bestræbe mig for ikke at provokere nogen. Det, jeg vil kommentere, er kun punkt 1: hr. Flygaards betragtninger om disse elasticiteter, altså hvordan det går med efterspørgslen på de omhandlede varer. Jeg tror, at det selv for folk, der har beskæftiget sig med det i mange år, er meget svært at byde præcist på.

På den anden side vil jeg sige som min sikre forvisning, at provenutallene for denne pakke som helhed i hvert fald holder og måske godt og vel, for nogle af de afgifter i pakken, der er mest følsomme, er formentlig bilafgifterne, som går ned og dermed giver anledning til et større provenu end hidtil budgetteret, og buscharterafgiften, som ikke vil holde sit provenu, men vil give anledning til et større provenu fra andre afgifter. Derfor vil jeg sige, selv som en meget forsigtig og ikke kvantificeret betragtning, at jeg ikke tror, man skal være bekymret for, at den metode, der er anvendt her, i den konkrete pakkes samlede virkninger giver anledning til at overvurdere de samlede offentlige indtægter, der kommer ud af det.

Det er bare min personlige vurdering, men jeg tror, den holder; vi kan jo se det på et tidspunkt.

Hr. Askjær Jørgensen mente, at jeg nu havde givet ham ret i noget, som jeg ikke havde givet ham ret i før. Nej, jeg har hele tiden sagt følgende: hvis man vil anlægge den efter min mening indskrænkede betragtningsmåde at kigge på afgifters eller besparelsers isolerede virkning, har både afgifter og besparelser negative aktivitetsvirkninger. Men det totale billede afhænger naturligvis helt af, hvordan pengene bruges. (*Jens Peter Jensen (V): De er brugt!*) Ja, og derfor er man nødt til at ansøge hele det offentlige indtægts- og udgiftsbudget i stedet for at ansøge variationer i størrelsesordenen 0,7 pct. af de samlede offentlige indtægter, som vi diskuterer her i dag.

Så var hr. Askjær Jørgensen også inde på spørgsmålet om, hvorvidt det var skattetryk, der havde ført til en faldende købekraft af lønnen. Dér er jeg nødt til at sige, så vidt jeg har kunnet slå det op i farten her – sådan har det i hvert fald været fra 1978 og frem til nu, og sådan vil det under de olieprisforudsætninger, vi kender, foreløbig også være – at det ikke er skattetryk, der har ændret sig væsentligt over de fire-fem år. Når der alligevel er sket en begrænsning af købekraften, skyldes det i alt væsentligt, at visse produkter af udefra kommende grunde er steget meget kraftigt i pris – man kunne købe mindre af dem i den periode – og det har påvirket den samlede disponible realløn.

Til hr. Arentoft kun den betragtning om svikmøllen, at jeg tror, risikoen for svikmøl-

[Ministeren for skatter og afgifter]

leeffekter i økonomien er større, hvis man samler op til chokagtige forhøjelser af afgifterne med større mellemrum, end der er lagt op til med det automatiske system.

(Kort bemærkning).

Ellemann-Jensen (V):

Det var dog en interessant kommentar, ministeren kom med til spørgsmålet om provenuvirkningen eller statens merindtægter. Ministeren oplyser her, at da ændringerne i automobilbeskatningen formentlig vil give en noget større omsætning, vil der nok komme så mange penge derfra, at det vil komme til at dække det hele, så man får det merprovenu, der er tale om. Ja men det vil sige, at hele den fine opstilling, vi har fået, med majsommelige tal, der viser punkt for punkt, afgift for afgift, hvad det er, man regner med i merprovenu på de enkelte områder, nu opløses til et stort, gevaldigt slag på tasken, hvor ministeren siger som sin personlige mening, at der såmænd nok vil vise sig at komme nok fra bilbeskatningen til at dække, hvad der måtte blive tabt andre steder. Det er en interessant oplysning. Et slag på tasken, hvor vi siden kan se, hvad det kommer til at blive til.

Tragedien ved dette her er jo, at når vi snakker om, hvad pengene skal bruges til, er de brugt allerede, ikke én, men ti gange.

(Kort bemærkning).

Askjær Jørgensen (FP):

Jeg skal nok lade være med at provokere ministeren mere, for jeg er fuldt tilfreds med, at jeg i juleferien vil kunne læse i referatet af folketingets forhandlinger, at ministeren for skatter og afgifter i dag har måttet give mig ret med hensyn til, at man ikke uden videre kan postulere, at det offentliges besparelser altid er det samme, at de virker i retning af øget arbejdsløshed. Jeg har fået min indrømmelse; det står i folketingets forhandlinger, og det er jeg meget tilfreds med.

(Kort bemærkning).

Flygaard (DR):

Det er da muligt, at nettovirkningen af de stillede forslag rent faktisk bliver det, som ministeren har regnet med. Det kan gå lidt til

den ene side, og det kan gå lidt til den anden side. Men vi bør vel også i denne forbindelse tage i betragtning, at når vi får beregninger fra de enkelte ministre over, hvad virkningen er af et lovforslag, får vi som regel kun beregningen af virkningen i det, man kalder første led, medens man ikke får beregningen af virkningen i de efterfølgende led, således at vi får den samlede indkomstvirkning og den samlede skattevirkning, og det giver i sig selv nogen usikkerhed.

Men jeg vil da gerne sige, at det nok er muligt, at ministeren samlet bedømt får ret. Men det var jo sådan set ikke det, jeg spurgte ministeren om. Jeg spurgte egentlig, om man havde et redskab, der gjorde én i stand til at komme ud over denne betragtning med en uelastisk efterspørgsel, om man var i stand til at opstille nogle reelle forudsætninger, der tog udgangspunkt i nogle elasticiteter. Jeg er vel klar over, at det er svært, men jeg spurgte egentlig ministeren, om man af samme grund helt afstår fra det.

Ministeren for skatter og afgifter (Mogens Lykketoft):

Jeg skal kun gøre den ene bemærkning til hr. Ellemann-Jensen, at den måde, provenuskønnene er gjort op på her, mig bekendt svarer til den måde, provenuskøn over samtlige afgiftsforhøjelser, der er foreslået af skiftende regeringer, i al fortid er blevet gjort op på. Det er en metode, og jeg er ked af, hvis det er sådan, at det betragtes som et svaghestegn, hvis man prøver at ræsonnere fra folketingets talerstol.

Formanden:

Ja, så starter vi med nye, friske kræfter. Der er en taletid på ti minutter uden pligt til at bruge den.

Christophersen (V):

Nemlig. Ja tak, hr. formand, jeg har lige selv været opmærksom på det. Jeg vil bare sige til ministeren, at der jo ikke er nogen, der forbyder en minister at ræsonnere fra folketingets talerstol. Det, der vel var pointen i hr. Ellemann-Jensens indlæg, var, at det var nyttigt, hvis man også ræsonnerede, inden man kom op på talerstolen, og det er jo sådan set det, der er problemet. Nu står ministeren op og siger, at det bør ikke komme

[Christophersen]

ham til skade, at han herfra begynder at ræsonnere over, hvordan de virkelige provenuta kommer til at se ud. Hvis det er på dette sene tidspunkt, ræsonnementerne bliver anvendt, må man vel have andre talere undskyldt, at de undrer sig lidt over at få et talmateriale, som ministeren selv sætter et spørgsmålstegn ved.

Ministeren for skatter og afgifter (Mogens Lykketoft):

Jeg er nødt til at oplyse hr. Christophersen om, at disse ræsonnementer har jeg selvfølgelig gennemløbet, også før jeg gik op på denne her talerstol, og før disse lovforslag blev fremsat, men jeg havde ikke mod til og heller ikke teknisk apparatur til – det må være et svar til hr. Flygaard – at komme med mere raffinerede måder at udregne skønnede provenuer på, end samtlige mine forgængere på denne post har haft det.

Formanden:

Jeg kan se, at hr. Christophersen gerne vil have ordet for en kort bemærkning. (*Munterhed*). Jeg har to præsidiemedlemmer i reserve, så der er ingen problemer.

(Kort bemærkning).

Christophersen (V):

Ja men hvis det, ministeren siger her til sidst, er rigtigt, kan jeg forstå, at det, ministeren har sagt heroppefra, ikke er mere raffineret end det, der står i papiret; så må de to ræsonnementer jo være fuldkommen identiske.

Ministeren for skatter og afgifter (Mogens Lykketoft):

Det, der står i lovforslagene, er en angivelse af et skønnet provenu under forudsætning af en uændret omsætning.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Formanden:

Der er ikke mere på dagsordenen.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Boligudvalget (3/11 81):

Udtræder: Martha Sonne (S)

Nyt medl.: Svend Andersen (S)

Erhvervsudvalget (3/11 81):

Udtræder: Martha Sonne (S)

Nyt medl.: Svend Andersen (S)

Landbrugs- og fiskeriudvalget (3/11 81):

Udtræder: Martha Sonne (S)

Nyt medl.: Svend Andersen (S)

Markedsudvalget (3/11 81):

Udtræder: Martha Sonne (S)

Nyt medl.: Svend Andersen (S)

Udvalget til valgs prøvelse (3/11 81):

Udtræder: Martha Sonne (S)

Nyt medl.: Svend Andersen (S)

Udenrigsudvalget (3/11 81):

Udtræder: Steen Folke (VS)

Ny stedf.: Kurt Hansen (VS)

Socialudvalget (3/11 81):

Udtræder: Tyroll (VS)

Nyt medl.: Kirsten Hav (VS)

Uddannelsesudvalget (3/11 81):

Udtræder: Steen Folke (VS)

Ny stedf.: Kirsten Hav (VS)

Udv. ang. videnskabelig forskning (3/11 81):

Udtræder: Steen Folke (VS)

Ny stedf.: Kirsten Hav (VS)

Markedsudvalget (3/11 81):

Udtræder: Steen Folke (VS)

Ny stedf.: Keld Albrechtsen (VS)

[Formanden]

Forsvarsudvalget (3/11 81):

Udtræder: Steen Folke (VS)

Ny stedf.: Keld Albrechtsen (VS)

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 4. november 1981, kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvide til den i salen opslæede dagsorden.

Mødet hævet kl. 18.06
